

Dział Jakości Kształcenia - Biuro Oceny Jakości Kształcenia

Ocena prowadzących zajęcia na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie 2016/2017

Wydział Nauk o Zdrowiu

Marzec
2018

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Problematyka badań	3
1.1 Przedmiot i cel badania	3
1.2 Problematyka badawcza.....	3
2. Udział studentów w ocenie zajęć dydaktycznych	4
3. Ogólna ocena procesu dydaktycznego na UM w Lublinie	11
4. Ocena dydaktyki na poszczególnych Wydziałach UM w Lublinie	12
4.1 Wydział Nauk o Zdrowiu	14
Dietetyka I stopnia	15
Dietetyka II stopnia	18
Fizjoterapia I stopnia	19
Fizjoterapia II stopnia	21
Pielęgniarstwo I stopnia	23
Pielęgniarstwo II stopnia	26
Położnictwo I stopnia	28
Położnictwo II stopnia	31
Ratownictwo Medyczne	33
Zdrowie Publiczne I stopnia	35
Zdrowie Publiczne II stopnia.....	37
Kwestionariusz ankiety	40
Aneks	41

Wstęp

1. Problematyka badań

1.1 Przedmiot i cel badania

Przedmiotem badania była ocena jakości kształcenia w aspekcie oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w roku akademickim 2016/2017. Ocena prowadzących zajęcia jest jednym z zasadniczych elementów Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na UM w Lublinie. Zarówno przygotowanie merytoryczne nauczycieli jak i umiejętność dzielenia się wiedzą są niezbędne do tego, by proces dydaktyczny przebiegał sprawnie i efektywnie. Coraz częściej wskazuje się, że w wyniku coraz szybszego upowszechnienia się nowych technologii następują zmiany o charakterze społeczno-kulturowym zwłaszcza dotyczące młodego pokolenia. W związku z tym zmieniają się również potrzeby i oczekiwania studentów w zakresie edukacji i stosowanych w jej ramach metod dydaktycznych. Jednym ze źródeł informacji na temat skuteczności stosowanych metod jest opinia samych studentów. Dzięki temu uzyskujemy wiedzę na temat odbioru przekazywanych treści oraz ewentualnych problemów w tym zakresie. Jest to jeden ze sposobów oceny procesu kształcenia na UM w Lublinie i pomaga w podejmowaniu decyzji na temat doskonaleniu warsztatu dydaktycznego nauczycieli oraz jest źródłem inspiracji do wprowadzanych udoskonaleń i innowacji w zakresie dydaktyki. Ponadto uczestnictwo studentów w badaniu przyczyni się do tworzenia kultury jakości na naszej Uczelni, stwarzając możliwość współtworzenia wysokich standardów kształcenia.

1.2 Problematyka badawcza

Głównym problemem badawczym jest jakość dydaktyki na naszej Uczelni. W szczególności zwrócono uwagę na zaangażowanie i przygotowanie osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. Badanie realizowano za pomocą elektronicznego modułu ankietyzacji w systemie Wirtualna Uczelnia. Kwestionariusz ankiety zawierał sześć pytań, z których każde stanowiło osobne kryterium oceny zajęć (dotyczyło osobnego aspektu dydaktyki). W pytaniu o „dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji” dodana jest opcja „Trudno powiedzieć”, co umożliwia pomijanie respondentów, którzy nie korzystali z tej formy kontaktu z prowadzącym.

Respondenci każdy aspekt oceniali posługując się pięciostopniową skalą, w której 1 stanowiło ocenę najniższą a 5 najwyższą. Ponadto stworzono możliwość uzasadnienia swojej oceny w miejscu ankiety przewidzianym na dodatkowe komentarze i sugestie. Kryteria oceny stosowane w roku akademickim 2016/2017 przedstawiono poniżej.

1. Punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć
2. Przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć
3. Umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela
4. Sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia przedmiotu przez nauczyciela

5. Umiejętność budowanie przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności
6. Dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji

2. Udział studentów w ocenie zajęć dydaktycznych

Charakterystyka wskaźników frekwencji w badaniu

Moduł w systemie Wirtualna Uczelnia służący ankietyzacji nie umożliwia określenia ogólnej liczby i odsetka studentów, którzy wzięli udział w badaniu oceny prowadzących zajęć w danym roku akademickim. Jest to możliwe jedynie na poziomie pojedynczych zajęć.

W analizie wyników badania posłużono się trzema rodzajami wskaźników: **frekwencją, odsetkiem ocenionych zajęć dydaktycznych oraz poziomem wiarygodności badania.**

Frekwencja będzie przydatna do oceny udziału w badaniu populacji studentów na poziomie ogólnym oraz dotyczącym poszczególnych kierunków. Frekwencja jest stosunkiem wszystkich ankiet wygenerowanych studentom w danym roku akademickim do liczby ankiet przez nich wypełnionych. **Drugi wskaźnik frekwencji** jest uzupełnieniem pierwszego i **pozwala na ocenę tego, jaki odsetek spośród wszystkich zajęć dydaktycznych realizowanych w danym roku akademickim został poddany ocenie.** Za zajęcia nieocenione uznawano te, których nie ocenił ani jeden student.

Przy wynikach będziemy w poniższym raporcie posługiwać się także **dodatkowym wskaźnikiem - poziomem wiarygodności badania.** Wskaźnik pozwala na ocenę tego, czy uzyskane wyniki ankiet dla poszczególnych kierunków i nauczycieli są wiarygodne. Mając przykładowo ogólną liczbę 20 studentów przypisanych do danego prowadzącego, otrzymujemy tym samym 20 wygenerowanych ankiet.

W takiej sytuacji 10 ankiet wypełnionych ma zupełnie inną wiarygodność niż 10 ankiet wypełnionych przy liczbie 1500 wygenerowanych kwestionariuszy. Dla badań ze skończonej populacji błąd statystyczny wtedy mnoży się przez pierwiastek kwadratowy z $(N-n)/(N-1)$, gdzie **N** to liczebność populacji, a **n** - liczebność próby. Zatem jako wskaźnik wiarygodności proponuje się więc wzór w postaci: $k = n \cdot (N-1)/(N-n)$, określany dalej po prostu, jako „wiarygodność”. Wzór ten informuje, ile osób musiałoby wypełnić taką ankietę z nieskończonej populacji, aby dało to taki sam błąd statystyczny. Ta liczba zwiększa się przy małych populacjach. Gdyby ankiety wypełnili wszyscy studenci, będzie równa dodatniej nieskończoności. Skutkiem powyższych rozważań są proponowane progi wiarygodności na poziomie wartości:

>30 – wiarygodność bardzo dobra

15-30 – wiarygodność dobra

10-15 – wiarygodność akceptowalna

<10 – brak wiarygodności badania

Dzięki przyjętym wskaźnikom możemy ocenić, jaki odsetek zajęć udało się ocenić oraz na ile uzyskane oceny można uznać za rzetelne (porównując odsetek wypełnionych ankiet). Dzięki temu nie ma konieczności określania rzeczywistej liczby studentów biorących udział w akcji ankieterowej, gdyż

informacja taka z założenia nie jest adekwatna do specyfiki badania, polegającego na tym, że każdy student uczestniczy w badaniu tyle razy, ilu zajęć dydaktycznych był uczestnikiem. Oszacowanie takiego wskaźnika byłoby zatem zbyt czasochłonne a jego wartość informacyjna niewielka.

Frekwencja w badaniu

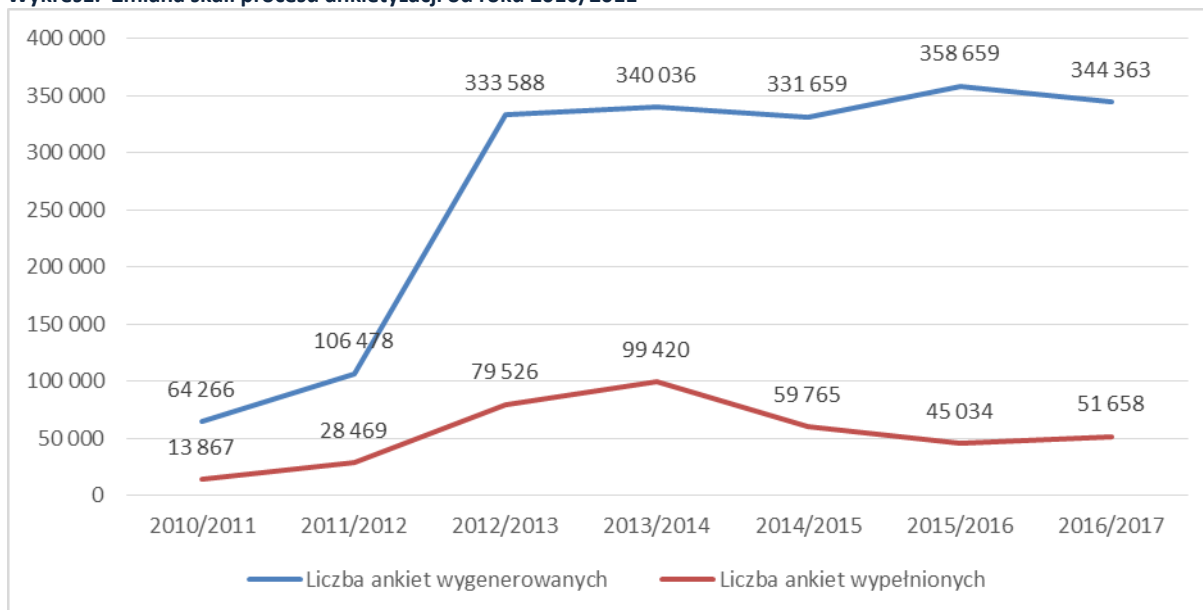
Do roku 2013/2014 liczba ankiet wygenerowanych ciągle rosła, a dzięki ciągłemu doskonaleniu procesu ankietyzacji oraz jej promocji wśród studentów osiągnięto również najwyższy odsetek ankiet wypełnionych. W roku 2014/2015 liczba wygenerowanych ankiet została utrzymana na podobnym poziomie, co w dwóch poprzednich edycjach badania. Liczba wypełnionych ankiet spadła o ponad 10 punktów procentowych, w porównaniu z poprzednią edycją badania, co zaowocowało frekwencją na poziomie 18,02%. W roku 2015/2016, pomimo działań promujących ankietyzację, w tym wydania Informatora „Jakość kształcenia”, w którym podjęto temat użyteczności ankietyzacji w procesie kształcenia i jej anonimowości, nastąpił dalszy spadek frekwencji do poziomu 12,56%. Podjęto konsultacje z przedstawicielami organizacji studenckich, by dowiedzieć się, co mogło wpłynąć na taki spadek frekwencji w badaniu. Z uzyskanych informacji wynika, że liczba ankiet na indywidualnych kontach w module Wirtualna Uczelnia jest zbyt duża. Studenci na spotkaniu postulowali o zmniejszenie liczby ankiet do około 20-30 w semestrze. Zwrócono także uwagę na ankiety, które są przeprowadzane przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć. W styczniu 2017 roku odbyło się spotkanie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, na którym głównym punktem dyskusji była niska frekwencja w badaniach ewaluacyjnych. Podjęto kroki w celu poprawy tej sytuacji. **W edycji badania 2016/2017 frekwencja wzrosła o ponad 2 pkt procentowe w stosunku do poprzedniej edycji badania.**

Tabela 1 zawiera dane o frekwencji w poszczególnych edycjach badania.

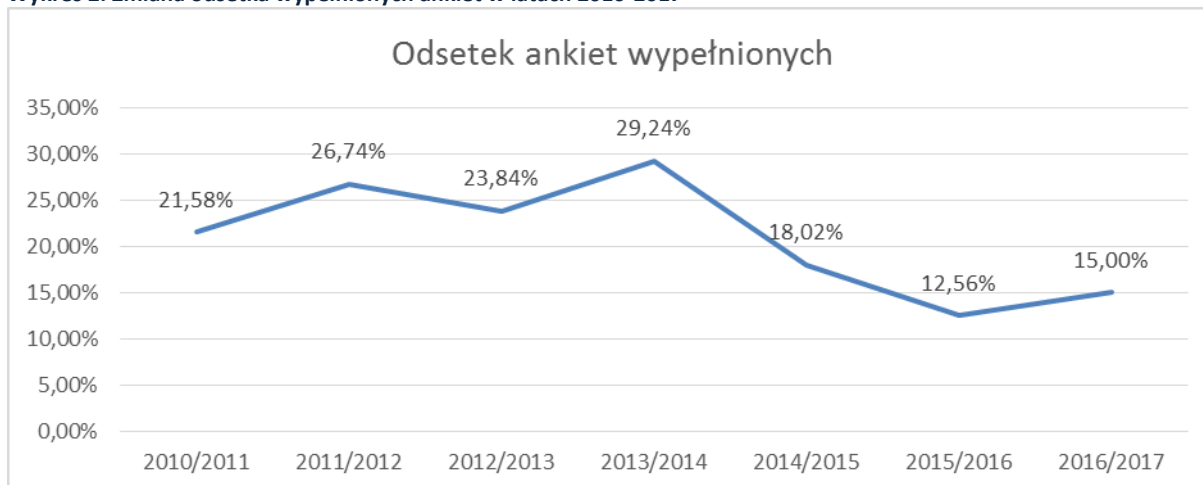
Tabela 1 Frekwencja w ocenie zajęć dydaktycznych w latach 2010-2017

Rok akademicki	Liczba ankiet wygenerowanych	Liczba ankiet wypełnionych	Odsetek ankiet wypełnionych
2010/2011	64 266	13 867	21,58 %
2011/2012	106 478	28 469	26,74 %
2012/2013	333 588	79 526	23,84 %
2013/2014	340 036	99 420	29,24 %
2014/2015	331 659	59 765	18,02 %
2015/2016	358 659	45 034	12,56 %
2016/2017	344 363	51 658	15,00 %

Wykres 1 przedstawia skalę zmian, jaka nastąpiła w ostatnich latach pod względem ilości ankiet przeznaczonych do wypełnienia przez studentów (wygenerowanych z systemu) oraz liczby wypełnionych ankiet.

Wykres1. Zmiana skali procesu ankietyzacji od roku 2010/2011

Liczba ankiet wygenerowanych w edycji badania 2016/2017 została utrzymana na podobnym poziomie, co w roku poprzednim. Odsetek ankiet wypełnionych wzrósł, w porównaniu z poprzednią edycją badania, o ponad 2 punkty procentowe i kształtuje się na poziomie **15%**. Przedmiotową zmianę zobrazowano na Wykresie 2.

Wykres 2. Zmiana odsetka wypełnionych ankiet w latach 2010-2017

Analizując wyniki stwierdzono duże zróżnicowanie uczestnictwa studentów w badaniu ze względu na poszczególne kierunki kształcenia. Najwyższy odsetek ankiet wypełnionych zanotowano na kierunkach takich jak *Higiena stomatologiczna* (66,31%), *Biomedycyna* (53,84%). Na pozostałych kierunkach frekwencja nie przekraczała 30%. Na pięciu kierunkach frekwencja przekroczyła 20%. Frekwencję poniżej 10% zanotowano na siedmiu kierunkach, takich jak: *Fizjoterapia II stopnia* (4,09%), *Zdrowie publiczne II stopnia* (7,49%), *kierunek Lekarski na II Wydziale Lekarskim* (7,04%), *Położnictwo II stopnia* (6,53%), *kierunek Lekarski na I Wydziale Lekarskim* (8,91%), *Pielęgniarstwo II stopnia* (6,68%), *Dietetyka II stopnia* (5,70%). Szczegółową analizę frekwencji według kierunku studiów przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Frekwencja studentów w badaniu ze względu na kierunek studiów i formę kształcenia

Kierunek	Stacjonarne			Niestacjonarne			Frekwencja ogółem		
	Wygenerowano	Wypełniono	%	Wygenerowano	Wypełniono	%	Wygenerowano	Wypełniono	%
Analityka medyczna	6991	1553	22,00%				6991	1553	22,21%
Biomedycyna	3529	1900	53,84%				3529	1900	53,84%
Dietetyka I	5364	730	13,61%				5364	730	13,61%
Dietetyka II	1264	72	6,00%				1264	72	6,00%
Elektrodiagnostyka I	5209	995	19,10%				5209	995	19,10%
Elektrodiagnostyka II	2876	849	29,52%				2876	849	29,52%
Farmacja	27165	4953	18,23%	731	93	12,72%	27896	5046	18,09%
Fizjoterapia I	12105	2333	19,27%				12105	2333	19,27%
Fizjoterapia II	9919	406	4,09%				9919	406	4,09%
Higiena stomatologiczna	1576	1045	66,31%				1576	1045	66,31%
Kosmetologia I° WF	3716	1052	28,31%				3716	1052	28,31%
Kosmetologia II° WF	2012	472	23,46%				2012	472	23,46%
Lekarski I Wydział	60185	4804	7,98%	13799	1790	12,97%	73984	6594	8,91%
Lekarski II Wydział	66962	4280	6,39%	15184	1501	9,89%	82146	5781	7,04%
Lekarsko-dentystyczny	20746	4469	21,54%	4325	672	15,54%	25071	5141	20,51%
Pielęgniarstwo I	26988	7858	29,12%				26988	7858	29,12%
Pielęgniarstwo II	15123	1010	6,68%				15123	1010	6,68%
Położnictwo I	14270	4155	29,12%				14270	4155	29,12%
Położnictwo II	4975	325	6,53%				4975	325	6,53%
Ratownictwo Medyczne	8111	1933	23,83%				8111	1933	23,83%
Techniki Dentystyczne	3197	870	27,21%				3197	870	27,21%
Zdrowie Publiczne I	5385	1367	25,39%				5385	1367	25,39%
Zdrowie Publiczne II	3243	243	7,49%				3243	243	7,49%
RAZEM:	310911	47674	15,33%	34039	4056	11,92%	344950	51730	15,00%

Frekwencja ogólna w badaniu w roku akademickim 2016/2017 wyniosła **15%**. Na studiach stacjonarnych odsetek wypełnionych ankiet wyniósł **15,33%**, a na studiach niestacjonarnych **11,92%**. Wśród kierunków realizowanych w trybie stacjonarnym zaobserwowano duże odchylenie od wartości średniej. Odsetek ankiet wypełnionych wahał się od 6% do 66%. Na studiach stacjonarnych odnotowano przypadek kierunku *Fizjoterapia II stopnia*, w którym odsetek ankiet wypełnionych był najniższy i wyniósł **4,09%** oraz przypadek kierunku *Higiena stomatologiczna*, w którym odsetek ankiet wypełnionych był najwyższy i wyniósł **66,31%**.

W porównaniu z poprzednią edycją badania odnotowano spadek odsetka wypełnionych ankiet na 6 kierunkach. Szczególnie wysoki spadek frekwencji odnotowano na kierunkach takich jak: *Fizjoterapia I stopnia* (spadek o 16,78 pkt procentowych) oraz *Elektrodiagnostyka I stopnia* (spadek o 6,75 pkt procentowych).

Na pozostałych 16 kierunkach odnotowano wzrost odsetka wypełnionych ankiet. Najwyższy wzrost frekwencji wystąpił na kierunku *Biomedycyna* (wzrost o 17,52 pkt procentowych) oraz *Elektrodiagnostyka II stopnia* (15,35 pkt procentowych). Szczegółową analizę frekwencji w/g kierunków studiów i poprzednich edycji badania zawarto w Tabeli 3.

Tabela 3. Frekwencja w badaniu na poszczególnych kierunkach w latach 2014-2017

	Frekwencja w roku 2014/2015	Frekwencja w roku 2015/2016	Frekwencja w roku 2016/2017	Zmiana frekwencji w stosunku do roku 2015/2016
Analityka Medyczna	50,14	19,63	22,21	2,58
Biomedycyna	-	36,32	53,84	17,52
Dietetyka I	24,37	11,40	13,61	2,21
Dietetyka II	-	-	5,70	5,70
Elektroradiologia I	29,18	25,85	19,10	-6,75
Elektroradiologia II	-	14,17	29,52	15,35
Farmacja	12,88	15,91	18,09	2,18
Fizjoterapia I	21,57	36,06	19,27	-16,78
Fizjoterapia II	10,79	5,92	4,09	-1,82
Higiena stomatologiczna	-	65,25	66,31	1,06
Kosmetologia I° WF	35,34	21,23	28,31	7,08
Kosmetologia II° WF	14,83	14,05	23,46	9,41
Lekarski I wydział	14,09	8,00	8,91	0,92
Lekarski II wydział	11,15	6,47	7,04	0,57
Lekarsko-dentystyczny	20,86	17,33	20,51	3,18
Pielęgniarstwo I	31,10	15,77	29,12	13,34
Pielęgniarstwo II	11,99	8,24	6,68	-1,57
Położnictwo I	34,24	20,23	29,12	8,89
Położnictwo II	16,27	7,76	6,53	-1,22
Ratownictwo Medyczne	24,02	26,51	23,83	-2,68
Techniki Dentystyczne	50,08	22,25	27,21	4,96
Zdrowie Publiczne I	17,31	17,95	25,39	7,43
Zdrowie Publiczne II	11,54	6,07	7,49	1,43
RAZEM:	18,02	12,56	15,00	2,44

Drugi wskaźnik frekwencji w badaniu informuje o odsetku zajęć dydaktycznych ocenionych przez studentów w roku akademickim 2016/2017. Studenci oceniali nauczycieli akademickich podczas każdych prowadzonych zajęć i dlatego w raporcie przedstawiono osobno ocenę nauczyciela za każde zajęcia, które realizował.

Z danych wynika, że większość zajęć dydaktycznych oraz nauczycieli je prowadzących została oceniona. Na poziomie całej Uczelni oceniono **64%** zajęć dydaktycznych. Porównując poszczególne kierunki najgorzej wypada kierunek *Lekarski* na obu Wydziałach. Odpowiednio na I Wydziale oceniono 52,38% zajęć dydaktycznych, a na II Wydziale 45,80%. Niski odsetek wystąpił także na kierunku *Dietetyka I stopnia* (51,48%). Szczególnie niski poziom ocenionych zajęć wystąpił na kierunku *Lekarskim* na II Wydziale studiach niestacjonarnych (38,58%). Poniżej 75% zajęć dydaktycznych oceniono także na kierunkach (licząc ogółem studia niestacjonarne i stacjonarne): *Lekarsko-dentystyczny* (72,18%), *Dietetyka II stopnia* (68,18%), *Położnictwo II stopnia* (65,19%), *Elektroradiologia II stopnia* (61,14%). Na pozostałych kierunkach sytuacja wygląda zadowalająco, gdyż wszystkie zajęcia zostały ocenione w ponad 75%. Odsetek zajęć dydaktycznych ocenionych w roku akademickim 2016/2017 z podziałem na kierunek studiów zawiera Tabela 4.

Tabela 4. Odsetek zajęć dydaktycznych ocenionych w roku akademickim 2016/2017

Kierunek	Stacjonarne			Niestacjonarne			Ogółem		
	Liczba zajęć	Zajęcia ocenione	%	Liczba zajęć	Zajęcia ocenione	%	Liczba zajęć	Zajęcia ocenione	%
Analityka medyczna	303	239	78,88%				303	239	78,88%
Biomedycyna	199	197	99,00%				199	197	98,99%
Dietetyka I	237	122	51,48%				237	122	51,48%
Dietetyka II	88	60	68,18%				88	60	68,18%
Elektrodiagnostyka I	267	226	84,64%				267	226	84,64%
Elektrodiagnostyka II	229	140	61,14%				229	140	61,14%
Farmacja	675	517	76,59%	56	55	98,21%	731	572	78,25%
Fizjoterapia I	287	264	91,99%				287	264	91,99%
Fizjoterapia II	205	154	75,12%				205	154	75,12%
Higiena stomatologiczna	133	124	93%				133	124	93%
Kosmetologia I° WF	200	172	86,00%				200	172	86,00%
Kosmetologia II° WF	115	93	80,87%				115	93	80,87%
Lekarski I Wydział	2089	1184	56,68%	1353	619	45,75%	3442	1803	52,38%
Lekarski II Wydział	2132	1061	49,77%	1169	451	38,58%	3301	1512	45,80%
Lekarsko-dentystyczny	841	653	77,65%	464	289	62,28%	1305	942	72,18%
Pielęgniarstwo I	459	425	92,59%				459	425	92,59%
Pielęgniarstwo II	289	220	76,12%				289	220	76,12%
Położnictwo I	378	356	94,18%				378	356	94,18%
Położnictwo II	135	88	65,19%				135	88	65,19%
Ratownictwo Medyczne	334	293	87,72%				334	293	87,72%
Techniki Dentystyczne	178	140	78,65%				178	140	78,65%
Zdrowie Publiczne I	187	177	94,65%				187	177	94,65%
Zdrowie Publiczne II	108	87	80,56%				108	87	80,56%
RAZEM:	10068	6992	69,45%	3042	1414	46,48%	13110	8406	64,12%

Poziom wiarygodności badania

Wszystkie kierunki realizowane na UM w Lublinie charakteryzowały się bardzo dobrą wiarygodnością (>30). Dzięki temu w dalszej części raportu można sformułować rekomendacje do każdego z nich. Trzeba jednak pamiętać, że ocena wiarygodności dla poszczególnych nauczycieli może zdecydowanie różnić od danych przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 5 przedstawia poziom wiarygodności w badaniu ze względu na poszczególne kierunki studiów w UM w Lublinie.

Tabela 5 Poziom wiarygodności w badaniu ze względu na poszczególne kierunki studiów w UM w Lublinie

Kierunek	Wiarygodność badania
Analityka medyczna	1996
Biomedycyna	4115
Dietetyka I	845
Dietetyka II	76
Elektroradiologia I	1230
Elektroradiologia II	1204
Farmacja	6160
Fizjoterapia I	2890
Fizjoterapia II	423
Higiena stomatologiczna	3100
Kosmetologia I°	1467
Kosmetologia II°	616
Lekarski I Wydział	7239
Lekarski II Wydział	6219
Lekarsko-dentystyczny	6467
Pielęgniarstwo I	11085
Pielęgniarstwo II	1082
Położnictwo I	5861
Położnictwo II	348
Ratownictwo Medyczne	2537
Techniki Dentystyczne	1195
Zdrowie Publiczne I	1832
Zdrowie Publiczne II	263

3. Ogólna ocena procesu dydaktycznego na UM w Lublinie

Ogólna ocena procesu kształcenia na UM w Lublinie wynosi **4,68¹**. Została ona wyliczona ze wszystkich ocen wystawionych przez studentów nauczycielom akademickim realizującym zajęcia dydaktyczne w roku akademickim 2016/2017. Wszystkie pojedyncze oceny potraktowano tu łącznie, bez podziału na poszczególne kryteria oceny, kierunki i lata studiów.

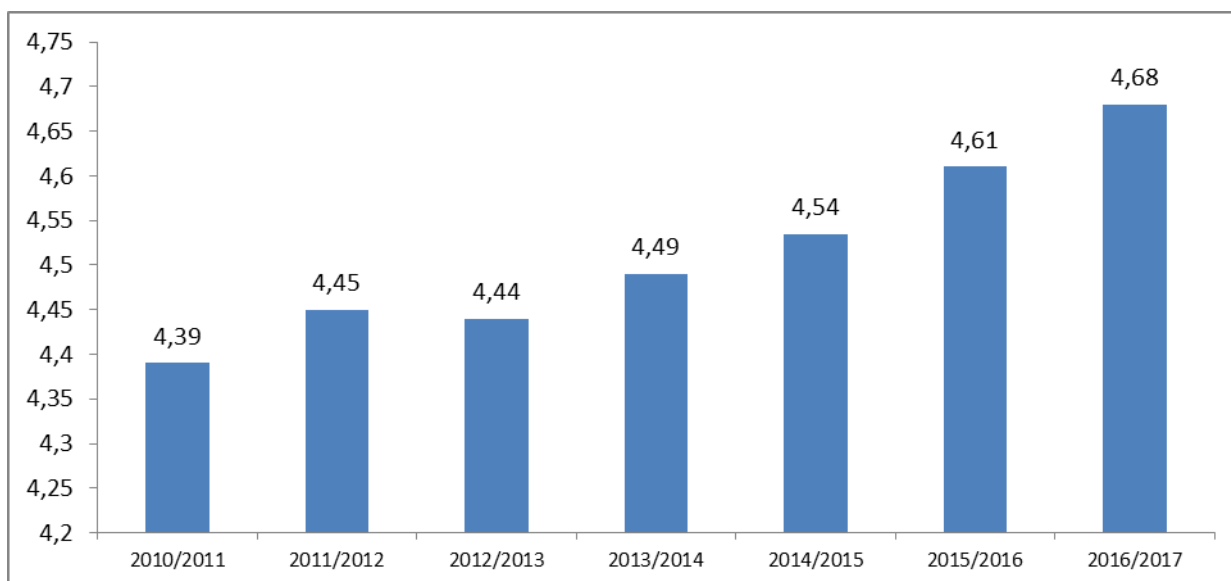
Uwzględniając w analizie ocen podział na semestry zauważono, że minimalnie wyżej oceniono zajęcia realizowane w semestrze letnim niż w semestrze zimowym. Tabela 5 zawiera oceny kształcenia w obu semestrach roku akademickiego 2016/2017.

Tabela 6. Ogólna ocena procesu kształcenia na UM w Lublinie w roku 2016/2017

	Semestr zimowy	Semestr letni	Ogółem
Średnia ocena	4,66	4,69	4,68

W stosunku do poprzedniej edycji badania ogólna ocena kształcenia na UM wzrosła. Choć wzrost ten jest stosunkowo niewielki i stanowi 0,07 to szczególnie w porównaniu z rokiem akademickim 2010/2011 jest to zmiana istotna. Dane zawarto na Wykresie 3.

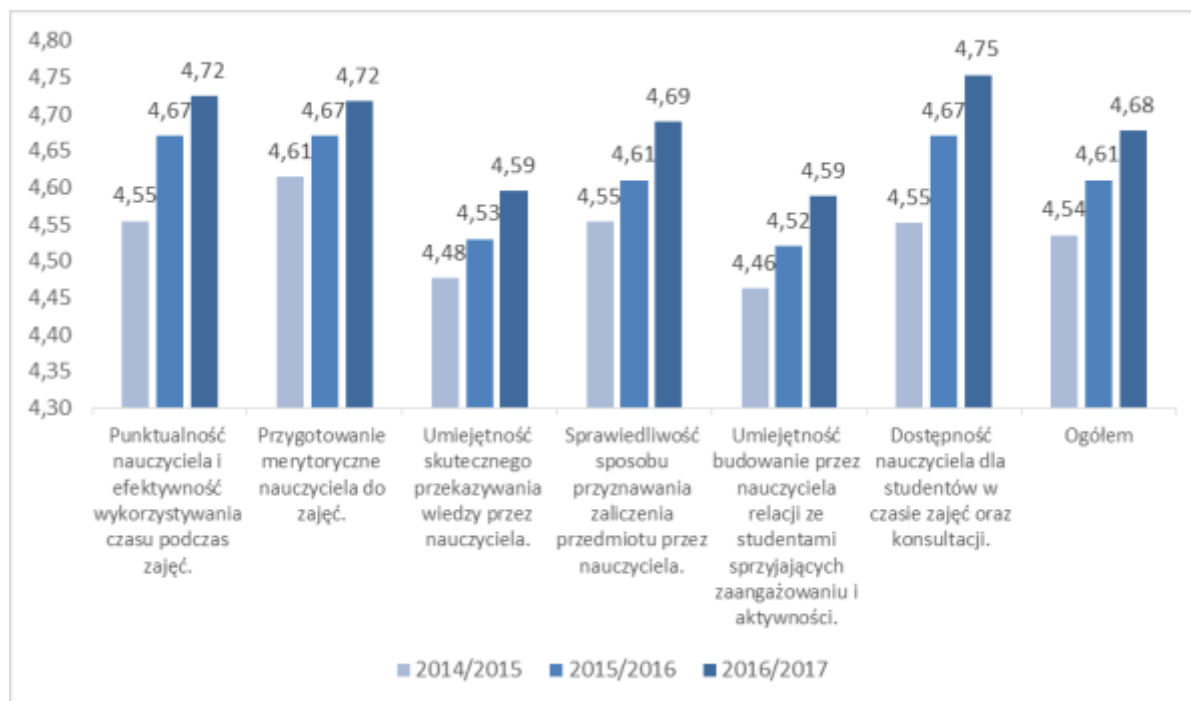
Wykres 3. Ogólna ocena dydaktyki na UM w latach 2010-2017

¹Średnia arytmetyczna wszystkich ocen wystawionych nauczycielom akademickim w roku akademickim 2016/2017.

Badania wykazały, że najlepiej ocenianymi aspektami kształcenia na UM Lublinie są: **przygotowanie merytoryczne nauczycieli do zajęć** (ocena **4,72** na pięciostopniowej skali), **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć** (**4,72**) oraz **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji** (**4,75**). Studenci wysoko oceniają stopień wiedzy nauczycieli akademickich jednak najniżej ocenione aspekty kształcenia związane z przekazywaniem tej wiedzy. Analizując dane z poprzednich lat należy zaznaczyć, że jest to tendencja występująca w każdej edycji badania. **Umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności** zostały ocenione na **4,59** w pięciostopniowej skali. **Sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia** została oceniona, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, w granicach średniej ogólnej. Oceny poszczególnych aspektów kształcenia w roku akademickim 2016/2017 zawiera Wykres 4.

Wykres 4. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na UM w Lublinie w roku 2016/2017

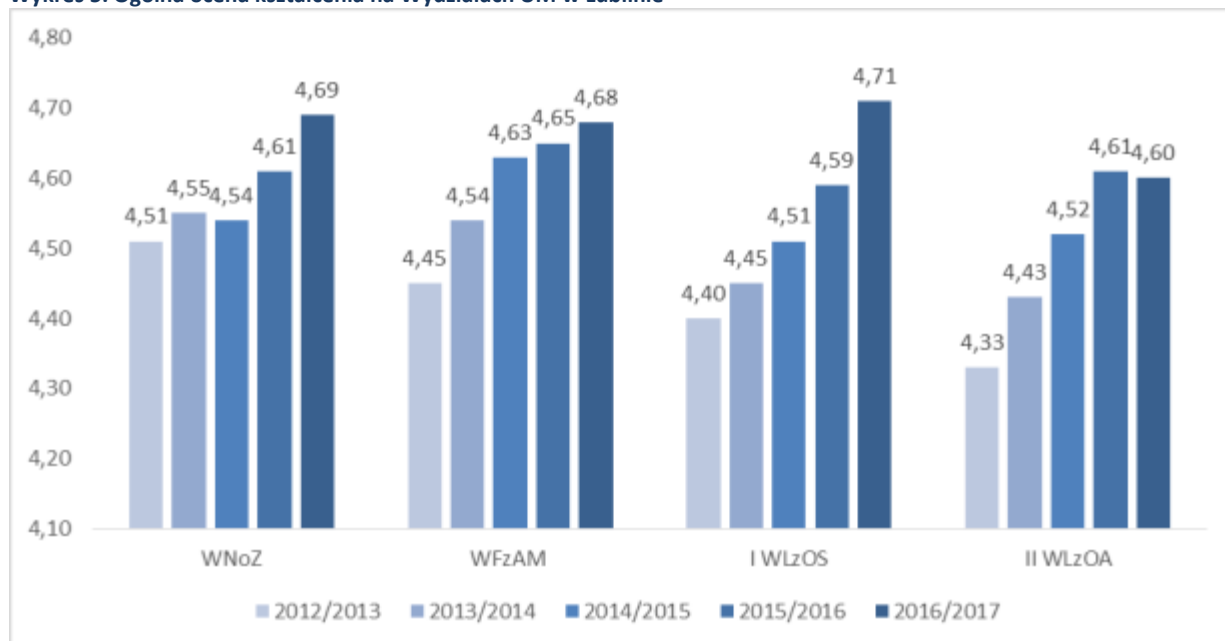

4. Ocena dydaktyki na poszczególnych Wydziałach UM w Lublinie

Średnie oceny kształcenia na poszczególnych Wydziałach różnią się nieznacznie między sobą. **Najniżej oceniony został II Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym (4,60)** i jako jedyny zanotował nieznaczny spadek oceny kształcenia. Nadal jednak ocena utrzymuje się bardzo dobrym poziomie.

Najwyżej oceniony został I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym. W przypadku I Wydziału Lekarskiego zanotowano najwyższy wzrost oceny, rzędu 0,12; w przypadku Wydziału Farmaceutycznego wzrost rzędu 0,03; w przypadku Wydziału Nauk o Zdrowiu wzrost rzędu 0,08. Widoczna jest więc systematyczna poprawa co świadczy o skuteczności systemu doskonalenia jakości kształcenia na naszej Uczelni. Wyniki zawiera Wykres 5.

Wykres 5. Ogólna ocena kształcenia na Wydziałach UM w Lublinie

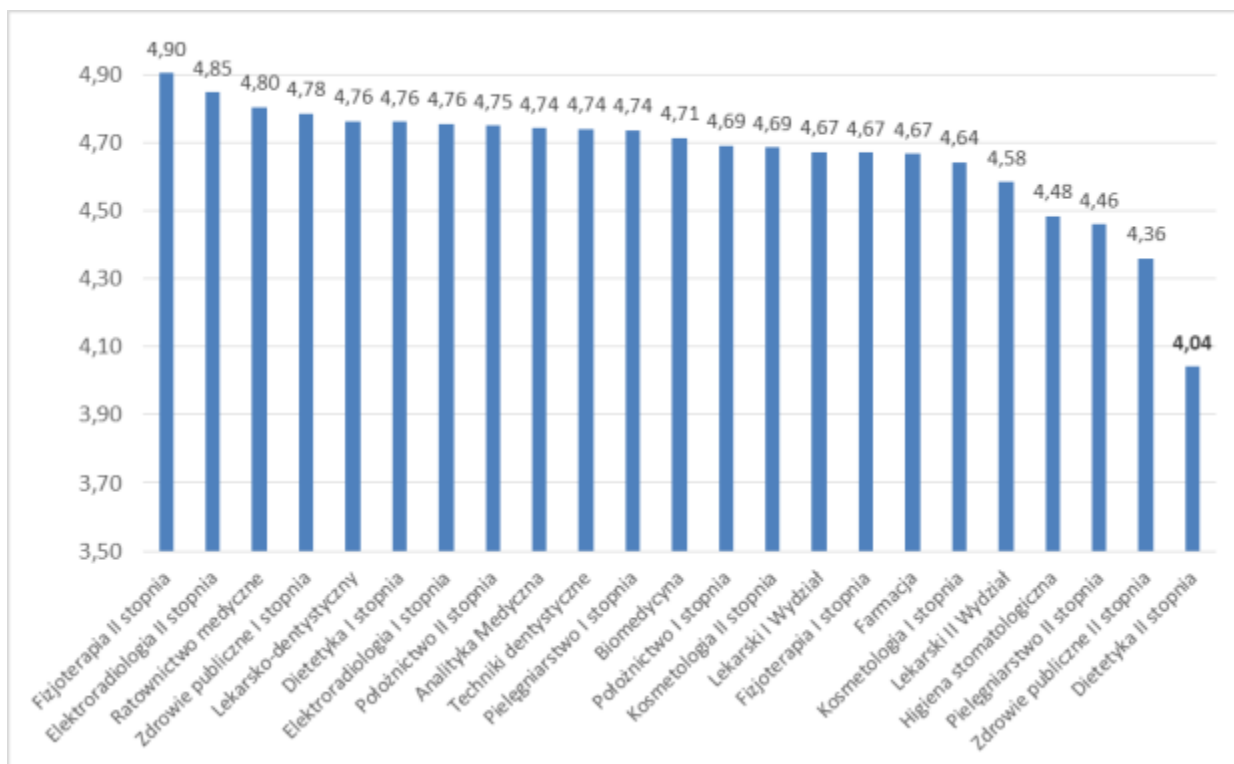

Wykres 6 przedstawia zestawienie wszystkich objętych badaniem kierunków studiów prowadzonych na UM w Lublinie. Ranking stworzono dla celów porównawczych, jednak **należy zachować ostrożność podczas wyciągania na jego podstawie wniosków**. Wydaje się, że ocena kierunku bardziej odzwierciedla poziom oczekiwań studentów pod względem kształcenia, niż rzeczywistą jakość procesu dydaktycznego na każdym z kierunków. Prawdopodobnie kierunki ocenione najniżej nie spełniają oczekiwań studentów w pełni, gdyż oczekiwania te są bardzo wysokie.

Najniżej ocenione zostały kierunki takie jak: *Dietetyka II stopnia* (4,04), *Zdrowie publiczne II stopnia* (4,36), *Pielęgniarstwo II stopnia* (4,46) oraz *Higiena stomatologiczna* (4,48). Pozostałe kierunki oceniono powyżej wartości 4,5 (na pięciostopniowej skali).

Najwyżej zostały ocenione kierunki takie jak *Elektrodiagnostyka II stopnia*, *Fizjoterapia II stopnia* oraz *Ratownictwo medyczne*. Na tych kierunkach średnia ogólna ocena kształcenia przekroczyła wartość 4,8.

Wykres 6. Ocena kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku 2015/2016.

4.1 Wydział Nauk o Zdrowiu

Wydział Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2016/2017 został oceniony na **4,69** co jest oceną dość wysoką. W stosunku do poprzedniej edycji badania nastąpił niewielki wzrost oceny ogólnej, rzędu 0,08 punktu na pięciostopniowej skali. Poszczególne aspekty kształcenia są ocenione blisko średniej ogólnej oraz są one relatywnie wysokie, tak więc trudno wskazać obszar szczególnie budzący zastrzeżenia studentów.

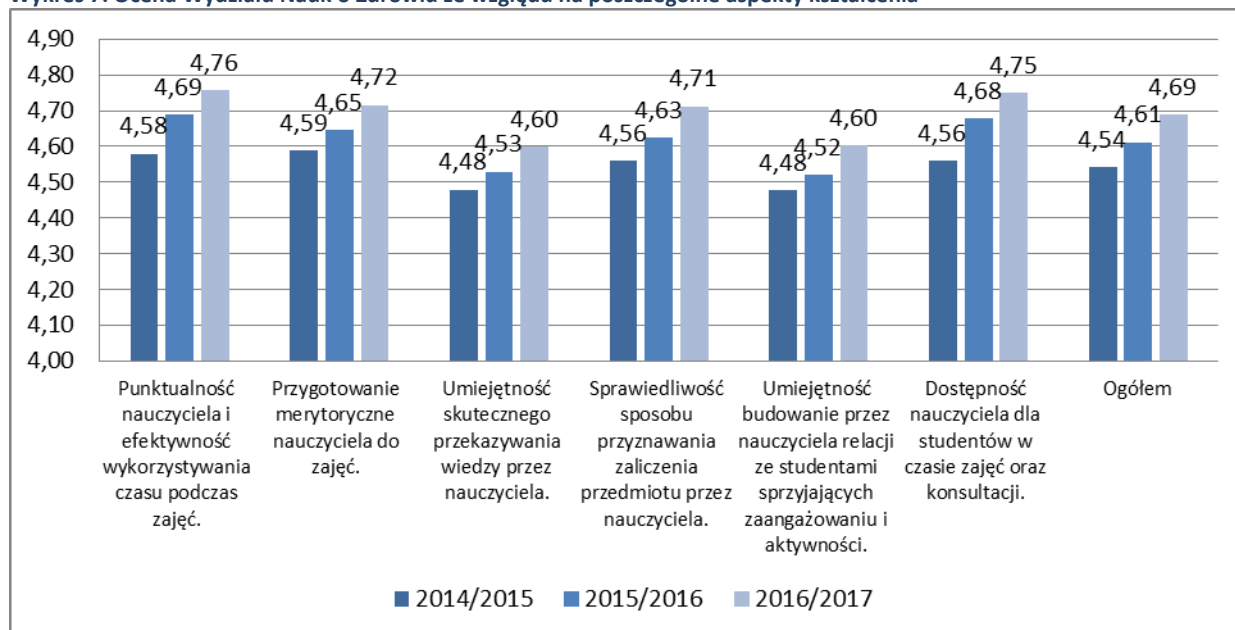
Poniżej średniej ogólnej, analogicznie do innych wydziałów, znajdują się aspekty kształcenia takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**. Czynniki te uzyskały ocenę **4,60** na pięciostopniowej skali. Pozostałe czynniki oceniono nieznacznie powyżej średniej ogólnej.

Najwyżej oceniono **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć (4,76)** oraz **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie konsultacji i zajęć (4,75)**. Wysoko oceniono także **przygotowanie merytoryczne nauczycieli do zajęć (4,72)**.

Warto więc dostosować stosowane metody dydaktyczne i wykorzystać potencjał wiedzy nauczycieli, by zaspokoić oczekiwania studentów w zakresie kształcenia.

Wykres 7. zawiera zestawienie ocen z poszczególnych aspektów kształcenia dla Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Wykres 7. Ocena Wydziału Nauk o Zdrowiu ze względu na poszczególne aspekty kształcenia

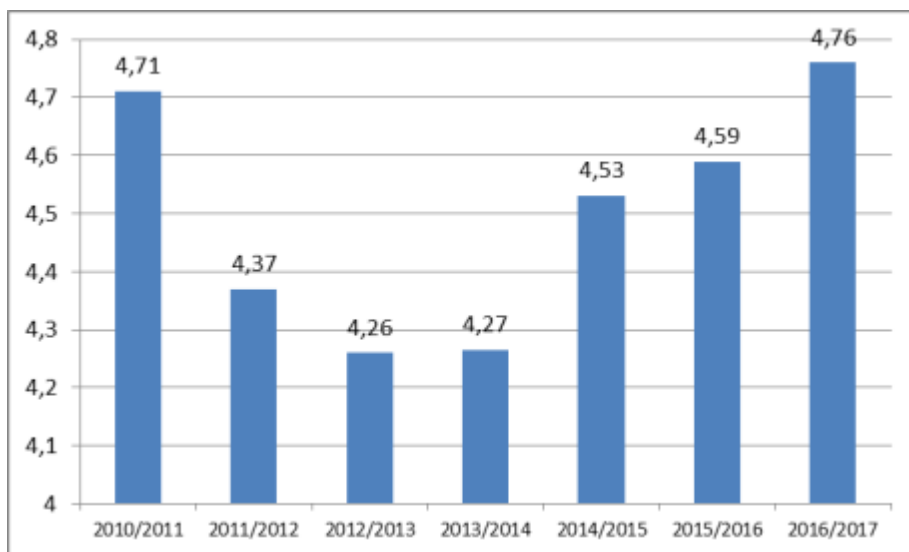
W dalszej części raportu poddano analizie, na ile tendencje zaobserwowane na poziomie Wydziału występują na poszczególnych jego kierunkach studiów. Każdy kierunek poddano szczegółowej analizie w celu uchwycenia jego specyfiki.

Dietetyka I stopnia

Proces kształcenia na kierunku *Dietetyka I stopnia* na poziomie ogólnym został oceniony na **4,76** na pięciostopniowej skali. Jest to najwyższa ocena tego kierunku w porównaniu z wszystkimi edycjami badania. Wśród wszystkich kierunków prowadzonych na UM w Lublinie kierunek ten zajmuje szóste miejsce (Wykres 6). Frekwencja studentów *Dietetyki I stopnia* w badaniu wyniosła niemal 14% (Patrz Tabela 4). W poprzedniej edycji badania wynosiła 11%.

Kierunek *Dietetyka I stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 39% ocen może być uznane za wiarygodne.

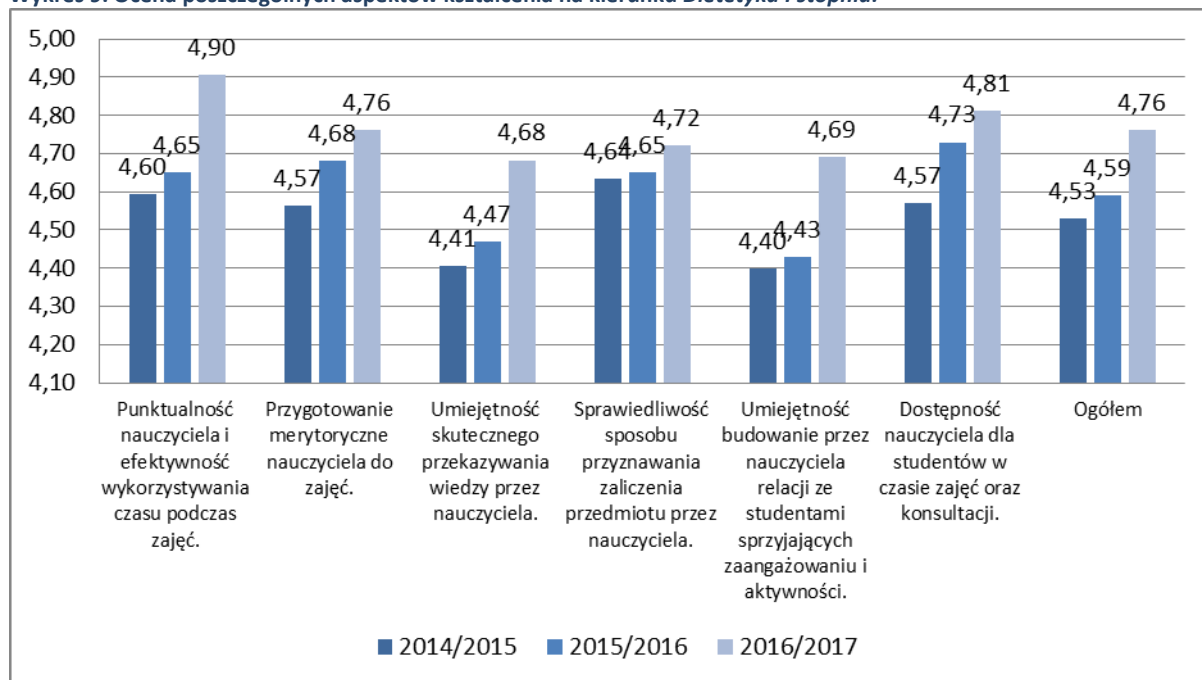
Zmianę oceny kształcenia na kierunku *Dietetyka* przedstawia Wykres 8.

Wykres 8. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Dietetyka I stopnia*

Podobnie jak na pozostałych kierunkach realizowanych na UM najniżej oceniono aspekty związane ze **skutecznym przekazywaniem wiedzy przez nauczyciela (4,68)** oraz **umiejętnością budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,69)**. Wszystkie aspekty, które można porównać z poprzednią edycją badania, uległy poprawie.

Wyraźny wzrost oceny odnotowano w aspekcie związanym z **punktualnością i efektywnością wykorzystywania czasu przez nauczyciela (z 4,65 na 4,90)**. Jest to także najwyżej oceniony aspekt kształcenia.

Wyżej niż średnia ogólna oceniono także: **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć i konsultacji (4,81)**, **przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć (4,76)**. Studenci wysoko oceniają przygotowanie nauczycieli do zajęć, lecz należałoby się przyjrzeć metodom dydaktycznym stosowanym przez prowadzących zajęcia gdyż nadal są to aspekty niżej oceniane przez studentów. Wykres 9 zawiera oceny wszystkich ocenianych aspektów dydaktyki na tym kierunku.

Wykres 9. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Dietetyka I stopnia*.

Pomimo nielicznych komentarzy studenckich można stwierdzić, że niektóre elementy procesu kształcenia są wyżej oceniane od innych. Studenci doceniają prowadzących, którzy są w wysokim stopniu przygotowani do prowadzenia zajęć i cechują się rozległą wiedzą z zakresu prowadzonego przedmiotu. Pozytywnie odbierani są także nauczyciele, którzy wprowadzają odpowiednią atmosferę sprzyjającą zaangażowaniu i aktywności.

Negatywne komentarze dotyczyły nauczycieli, którzy nie darzyli studentów szacunkiem, prezentowali niski poziom wiedzy merytorycznej, opierali zajęcia na odczytywaniu prezentacji bądź umniejszali rolę kierunku *Dietetyka* w strukturach Uniwersytetu. Zdarzały się także nieliczne przypadki nieobecności bądź spóźnień nauczycieli w godzinach zajęć lub konsultacji.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Jakość kształcenia na kierunku *Dietetyka I stopnia* została oceniona wysoko (4,76). Kierunek ten zajmuje szóste miejsce w rankingu kierunków prowadzonych na UM. W stosunku do roku akademickiego 2015/2016 nastąpił wzrost oceny ogólnej o 0,06 w pięciostopniowej skali.
- ⇒ Najniżej ocenionymi aspektami dydaktyki były **umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczycieli (4,68)** oraz **umiejętność tworzenia relacji sprzyjających zaangażowaniu i aktywności studentów (4,69)**.
- ⇒ Należy stosować metody dydaktyczne przyczyniające się do budowania odpowiednich relacji między nauczycielem a studentami.
- ⇒ Należy eliminować przypadki niepunktualności w rozpoczynaniu zajęć przez niektórych nauczycieli.

Dietetyka II stopnia

Kierunek *Dietetyka II stopnia* jest prowadzony na UM w Lublinie od roku akademickiego 2016/2017, wyłącznie w formie stacjonarnej. Na poziomie ogólnym został oceniony na **4,04** na pięciostopniowej skali, co stawia ten kierunek na ostatnim miejscu w rankingu kierunków realizowanych na UM w Lublinie (Wykres 6). Trzeba jednak zaznaczyć że frekwencja na tym kierunku wyniosła 6% i wypełniono jedynie 72 z 1264 ankiet.

Mimo to kierunek *Dietetyka II stopnia* osiągnął dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że nie odnotowano ocen, które można uznać za wiarygodne.

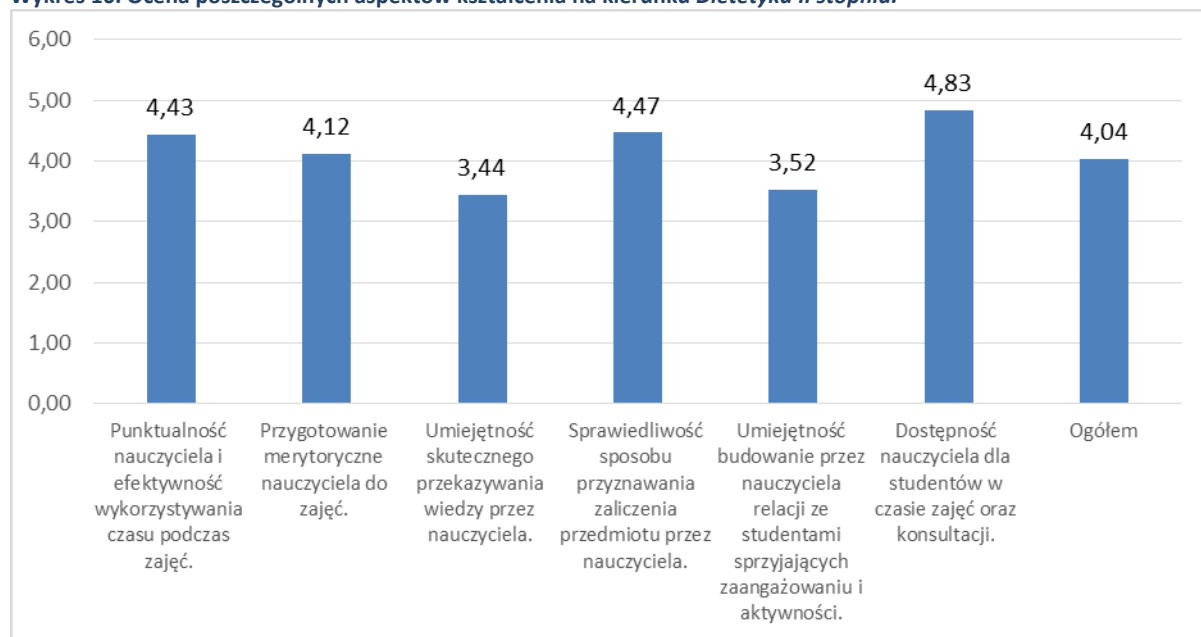
Podobnie jak na pozostałych kierunkach realizowanych na UM najniżej oceniono aspekty związane ze **skutecznym przekazywaniem wiedzy przez nauczyciela (3,44)** oraz **umiejętnością budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (3,52)**.

Wyżej niż średnia ogólna oceniono pozostałe aspekty kształcenia: **punktualność i efektywność wykorzystywania czasu przez nauczyciela (4,43)**, **przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć (4,12)**, **sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia (4,47)** oraz **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji (4,83)**.

Studenci wysoko oceniają przygotowanie nauczycieli do zajęć, lecz należałoby się przyjrzeć metodom dydaktycznym stosowanym przez prowadzących zajęcia gdyż nadal są to aspekty niżej oceniane przez studentów.

Wykres 10 zawiera oceny wszystkich ocenianych aspektów dydaktyki na tym kierunku.

Wykres 10. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Dietetyka II stopnia*.

Odnotowano jedynie jeden komentarz, dlatego trudno jest wskazać konkretne rozwiązania dla doskonalenia jakości kształcenia.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Jakość kształcenia na kierunku *Dietetyka II stopnia* została oceniona pozytywnie (4,04), a kierunek ten zajmuje ostatnie miejsce w rankingu kierunków prowadzonych na UM. Trzeba jednak zauważyć, że frekwencja w badaniu była bardzo niska.
- ⇒ Najniżej ocenionymi aspektami dydaktyki były **umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczycieli (3,44)** oraz **umiejętność tworzenia relacji sprzyjających zaangażowaniu i aktywności studentów (3,52)**.

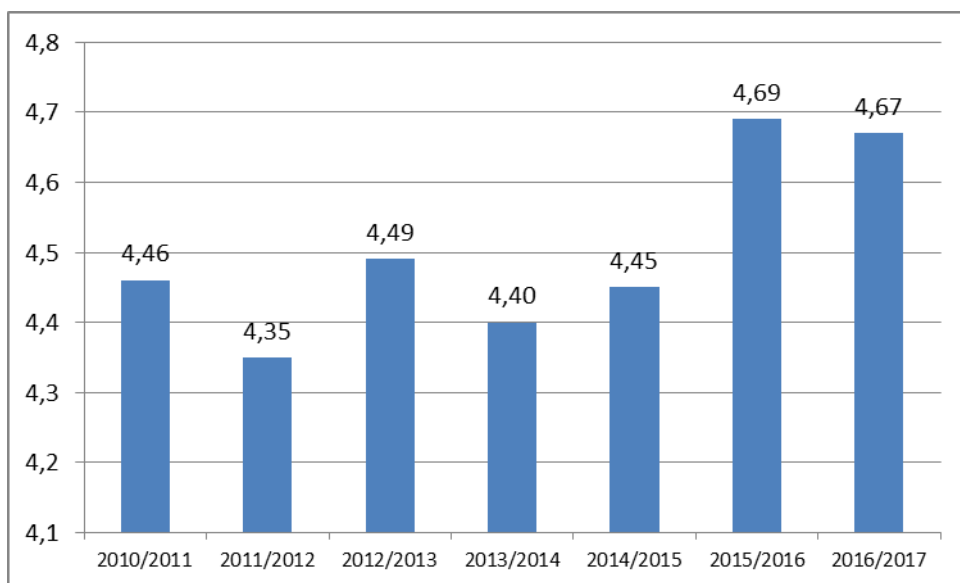
Fizjoterapia I stopnia

Proces kształcenia na kierunku *Fizjoterapia I stopnia* na poziomie ogólnym został oceniony dość wysoko. Średnia ocena **4,67** i sytuuje ten kierunek na szesnastym miejscu w rankingu kierunków realizowanych na UM (Wykres 6). W porównaniu z poprzednią edycją badania, wskaźnik satysfakcji studentów z jakości kształcenia nieznacznie spadł o 0,02 punktu. Frekwencja studentów *Fizjoterapii I stopnia* w badaniu wyniosła 19% (Patrz Tabela 4). W poprzedniej edycji badania frekwencja wynosiła 36%.

Kierunek *Fizjoterapia I stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 48% ocen może być uznane za wiarygodne.

Oceny z poszczególnych edycji badania zawiera Wykres 11.

Wykres 11. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Fizjoterapia I stopnia*.

Analizując oceny poszczególnych aspektów kształcenia odnotowano tendencję występującą na pozostałych kierunkach UM w Lublinie.

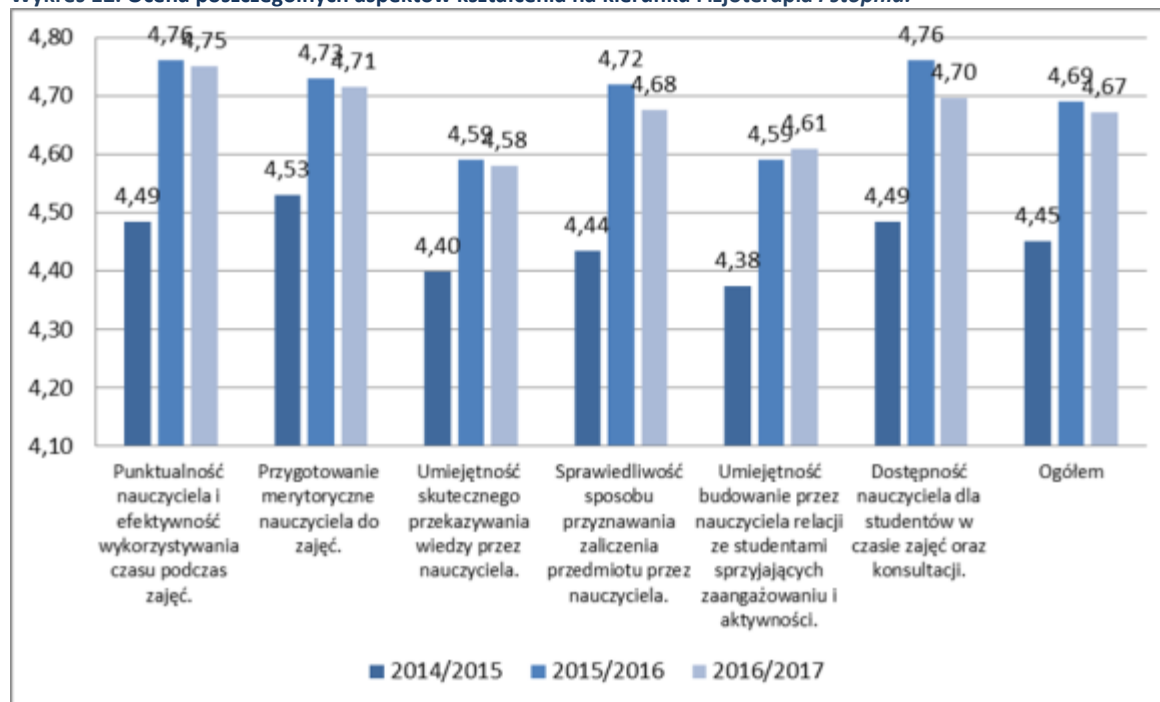
Najniżej oceniono aspekty związane z **umiejętnością skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętnością budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**. Aspekty te oceniono odpowiednio na **4,58** i **4,61** na

pięciostopniowej skali. Pozostałe aspekty kształcenia zostały ocenione powyżej średniej ogólnej (4,67).

Najwyżej oceniono aspekty związane z **przygotowaniem merytorycznym nauczyciela do zajęć (4,71)** oraz **punktualnością nauczyciela i efektywnością wykorzystania czasu podczas zajęć (4,75)**. **Dostępność nauczyciela podczas zajęć i konsultacji** oceniono na **4,70**, a **sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia** na **4,68**. Warto więc wykorzystać potencjał wiedzy nauczycieli i dostosować metody dydaktyczne by sprostać wysokim wymaganiom studentom.

Oceny poszczególnych aspektów kształcenia przedstawia Wykres 12.

Wykres 12. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku Fizjoterapia I stopnia.

Dzięki pogłębionej analizie komentarzy umieszczanych przez studentów w ankiecie, które stanowią uzasadnienie wystawianych ocen możliwe jest przybliżenie przyczyn zdarzającego się w niektórych przypadkach niezadowolenia.

W komentarzach dominują pochwały dla nauczycieli potrafiących nawiązać odpowiedni kontakt ze studentem. Doceniane jest indywidualne podejście do studenta, świetne przygotowanie do zajęć oraz przekazywanie wiedzy w sposób jasny i obrazowy. Studenci doceniają również zajęcia, które kładą nacisk na rozwój umiejętności praktycznych. Odnotowuje się także komentarze dotyczące wysokiego poziomu merytorycznego zajęć.

Pojedyncze negatywne komentarze studenckie dotyczą najczęściej: 1) stosowania metod „podających”, w tym odczytywania prezentacji, 2) niekulturalnego zachowania prowadzących, 3) nieprzestrzegania wcześniej ustalonych kryteriów zaliczenia.

Studenci wskazują, że występują przypadki gdy prowadzący nie jest dostatecznie przygotowany do zajęć bądź nie przekazuje podstawowych informacji potrzebnych do zaliczenia przedmiotu. Wskazano, że: „Wiele pomyłek w przekazywanej wiedzy, niezrozumiałe tłumaczenie. Materiał na zajęciach nie pokrywał się z kolejnością materiału w rozpisce”.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Jakość kształcenia na kierunku *Fizjoterapia I stopnia* została oceniona wysoko. Ocena ogólna wyniosła **4,67**. Ocena ta sytuuje kierunek na szesnastej pozycji w rankingu kierunków realizowanych na UM w Lublinie.
- ⇒ Dążąc do doskonalenia jakości kształcenia na kierunku należy w pierwszej kolejności zadbać o takie aspekty kształcenia jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.
- ⇒ Należy stosować metody dydaktyczne przyczyniające się do budowania odpowiednich relacji między nauczycielem a studentami.
- ⇒ Należy zadbać o odpowiednie przygotowanie merytoryczne nauczycieli do zajęć oraz zgodność zajęć z treściami zawartymi w sylabusie.
- ⇒ Studenci doceniają zajęcia, podczas których położony jest nacisk na kształtowanie umiejętności praktycznych.

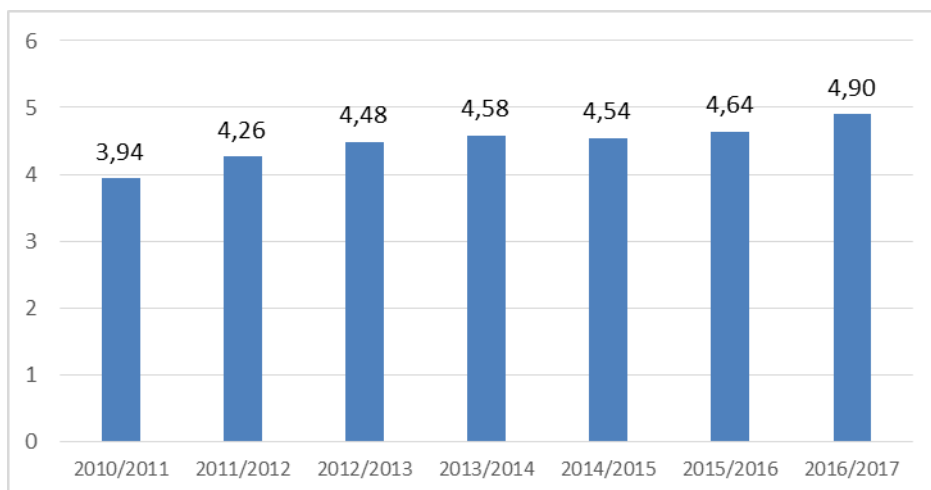
Fizjoterapia II stopnia

W roku akademickim 2016/2017 proces dydaktyczny na kierunku *Fizjoterapia II stopnia* został oceniony bardzo wysoko. Ocena ta wyniosła **4,90** na pięciostopniowej skali i była to ocena najwyższa wśród kierunków realizowanych na UM w Lublinie (Wykres 6).

Do wyników jednak trzeba podchodzić z ostrożnością, gdyż frekwencja na tym kierunku wyniosła jedynie 4% (Patrz Tabela 4). Na 9919 wygenerowanych ankiet, jedynie 406 zostało wypełnionych przez studentów *Fizjoterapii II stopnia*.

Mimo to kierunek *Fizjoterapia II stopnia* osiągnął dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że nie odnotowano ocen, które można uznać za wiarygodne.

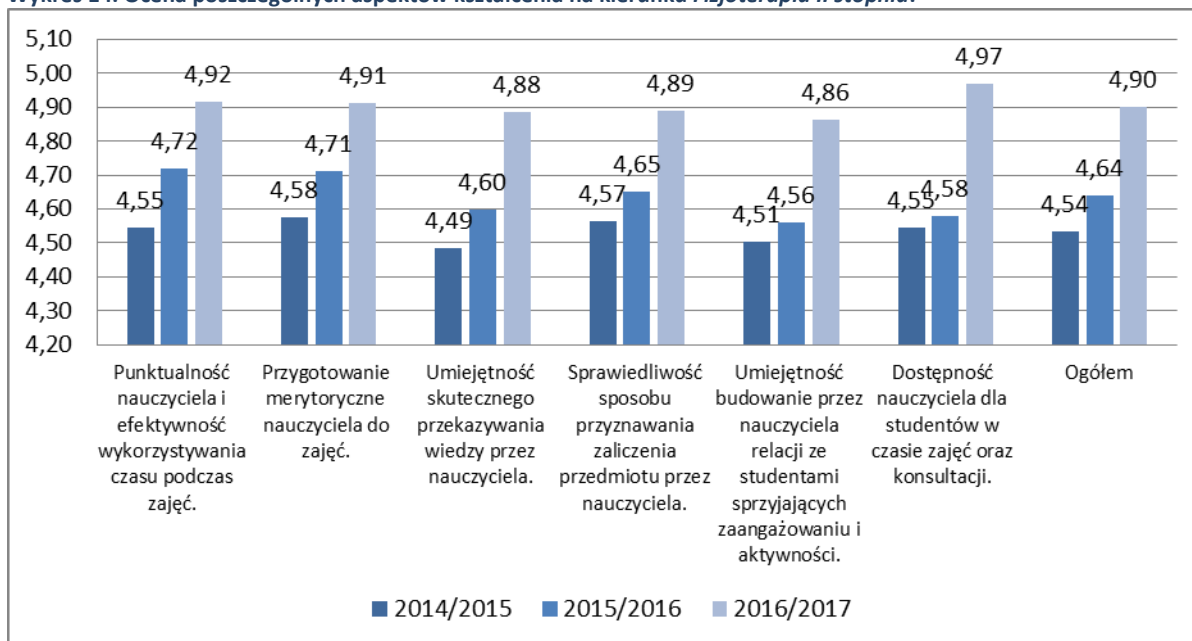
Zmianę oceny kształcenia na kierunku *Fizjoterapia II stopnia* zawiera Wykres 13.

Wykres 13. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Fizjoterapia II stopnia*.

Najwyżej ocenianymi aspektami kształcenia były: **punktualność nauczyciela i efektywność, wykorzystywania czasu podczas zajęć (4,92)** oraz **przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć (4,91)**.

Najniższą ocenę uzyskały aspekty kształcenia takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy (4,88)**, **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,86)**

Wykres 14 zawiera oceny wszystkich objętych badaniem aspektów kształcenia.

Wykres 14. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Fizjoterapia II stopnia*.

Niewielka jest liczba komentarzy umieszczonych w ankiecie przez studentów tego kierunku, dlatego trudno jest wskazać konkretne rozwiązania dla doskonalenia jakości kształcenia.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Kierunek *Fizjoterapia II stopnia* został oceniony bardzo wysoko. Ogólna ocena kształcenia wyniosła **4,90** i była najwyższa wśród dotychczasowych edycji badania. W rankingu kierunków prowadzonych na UM w Lublinie *Fizjoterapia II stopnia* zajmuje pierwsze miejsce. Do wyników jednak trzeba podchodzić z ostrożnością, gdyż frekwencja na tym kierunku wyniosła jedynie 4%.
- ⇒ Chcąc doskonalić proces kształcenia należy zacząć od takich aspektów jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.

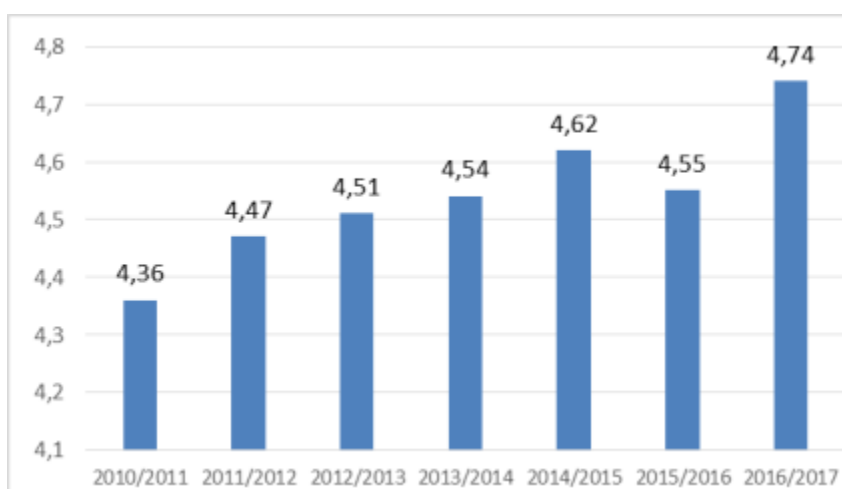
Pielęgniarstwo I stopnia

Proces dydaktyczny na kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia* został oceniony wysoko. Średnia ogólna kształcenia wynosząca **4,74** sytuuje ten kierunek na jedenastym miejscu wśród wszystkich objętych badaniem kierunków UM w Lublinie (Wykres 6). W porównaniu z poprzednią edycją badania wskaźnik średniej ogólnej wzrósł się o 0,19 punktu na pięciostopniowej skali. Frekwencja studentów *Pielęgniarstwa I stopnia* w badaniu wyniosła 29% (Patrz Tabela 4).

Kierunek *Pielęgniarstwo I stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że 63% ocen może być uznane za wiarygodne.

Zestawienie ocen z poszczególnych lat zawarto na Wykresie 15.

Wykres 15. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia*.

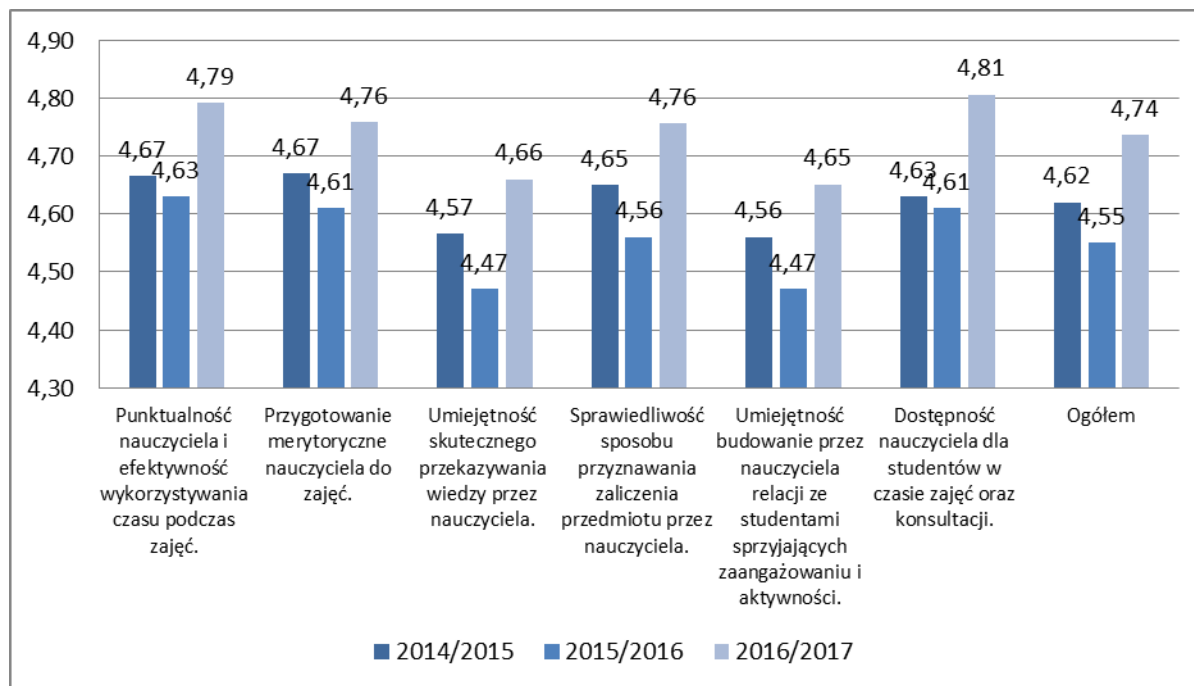
Analizując oceny uwzględnionych w badaniu aspektów kształcenia na tym kierunku zaobserwowano tendencję występującą także na pozostałych kierunkach studiów na UM. Najniżej ocenione zostały dwa aspekty, takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez**

nauczyciela oraz umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności. Aspekty te oceniono na odpowiednio **4,66** i **4,65** na pięciostopniowej skali. Należałoby, zatem przeanalizować stosowane metody dydaktyczne w celu ustalenia przyczyny takiego stanu rzeczy i dopasować je do oczekiwań studentów.

Najwyżej oceniono aspekty, takie jak: **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć i konsultacji (4,81)** oraz **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystania czasu podczas zajęć (4,79)**,

Ocenę poszczególnych aspektów kształcenia zawarto na Wykresie 16.

Wykres 16. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia*.

Analiza komentarzy umieszczanych przez studentów w ankiecie umożliwia głębsze zrozumienie potrzeb i oczekiwań studentów wobec procesu dydaktycznego.

Negatywne komentarze studentów dotyczą przede wszystkim przygotowania merytorycznego nauczycieli. Odnotowywano sytuację, w których prowadzący zajęcia nie posiadał elementarnej wiedzy co do przedmiotu zajęć, bądź rozmijał się kompletnie z sylabusem przedmiotu powtarzając treści z lat wcześniejszych. Zwracano także uwagę na niskie zainteresowanie prowadzących, w skutek czego studenci musieli realizować program studiów opierając się jedynie na literaturze przedmiotu. Jeden ze studentów pisze: „*Nauczyciel przekazywał niewiele treści merytorycznych, ćwiczenia trzeba było wykonywać samodzielnie ze skryptu*”. Szczególnie na zajęciach praktycznych jest to sytuacja dalece niekorzystna, gdyż występowały przypadki, w których poprzez udzielanie nieaktualnych informacji, brak zainteresowania postępami studentów bądź brak umiejętności praktycznych został podkopany autorytet nauczyciela. Wskazano, że: „*Zero przekazywania wiedzy, [osoba prowadząca] dała nam wolną rękę i sami mieliśmy prowadzić zajęcia*”. Nieefektywną formą nauczania było także stosowanie metod „podających”, w tym odczytywanie prezentacji lub informacji bezpośrednio z podręcznika.

Problemem były również częste spóźnienia bądź nieobecności nauczycieli na zajęciach, a także brak czasu dla studentów w czasie zajęć i konsultacji. Z niezadowoleniem spotykała się sytuacja,

gdy przez nieobecność nauczyciela zajęcia odbywały się z innym prowadzącym w połączonych grupach.

Studenci zgłaszają zastrzeżenia co do procesu weryfikacji efektów kształcenia. Często w komentarzach pojawiały się opinie o nieprzestrzeganiu wcześniej ustalonych kryteriów zaliczenia przedmiotu przez prowadzącego lub zmiana formy egzaminu z testowej (uważanej przez studentów za najlepszą formę) na ustną.

Studenci zwracają również uwagę na praktyczny wymiar zajęć, a szczególnie sytuacje, w których występuje kontakt z pacjentem. Wskazywano na wyręczanie studenta w wykonywaniu czynności przez prowadzącego zajęć, co uniemożliwiało realizację zakładanych efektów kształcenia.

Komentarze studenckich dotyczą także braku środków ochrony (np. rękawiczek) oraz niskiego poziomu zajęć z języka obcego.

Analiza komentarzy dostarczyła także informacji o formie prowadzenia zajęć, która jest szczególnie pozytywnie oceniana przez studentów. Przychylnie oceniano nauczycieli, którzy przekazują wiedzę w sposób klarowny, obrazowy i uporządkowany, popierają wiedzę praktycznymi przykładami i zachęcają studentów do aktywnego udziału w zajęciach. Jako przykłady dobrych praktyk można wskazać komentarze, takie jak: *„Zajęcia były prowadzone w sposób ciekawy, zachęcający do brania udziału w dyskusjach czemu sprzyjała miła atmosfera i pozytywne nastawienie [osoba prowadząca], także do wypowiedzi studentów w określonym temacie”*.

Doceniano również nauczycieli, którzy nadzorują i służą pomocą przy wykonywaniu czynności w ramach zajęć praktycznych.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Proces dydaktyczny na kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia* został oceniony wysoko. Średnia ogólna kształcenia wynosząca **4,74** sytuuje ten kierunek na jedenastym miejscu wśród wszystkich objętych badaniem kierunków UM w Lublinie
- ⇒ Chcąc doskonalić proces kształcenia należy zacząć od takich aspektów jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.
- ⇒ Doskonaląc proces kształcenia należy zapewnić wysoką, jakość zajęć praktycznych gdyż nie zawsze zapewniały one realizację zakładanego programu kształcenia.
- ⇒ Należy stosować metody dydaktyczne przyczyniające się do budowania odpowiednich relacji między nauczycielem a studentami.
- ⇒ Należy zadbać o odpowiedni poziom merytoryczny kadry dydaktycznej, gdyż zdarzały się przypadki nieprzygotowania nauczyciela do zajęć lub przekazywania treści odbiegających od sylabusu przedmiotu.
- ⇒ Należy przeciwdziałać zdarzającemu się problemowi niepunktualności i nieobecności..
- ⇒ Należy zapewnić studentom odpowiedni zasób sprzętu i akcesoriów jednorazowych.
- ⇒ Należy przyjrzeć się poziomowi kształcenia na zajęciach z języków obcych.
- ⇒ Należy ograniczać stosowanie metod „podających” (np. odczytywania prezentacji).

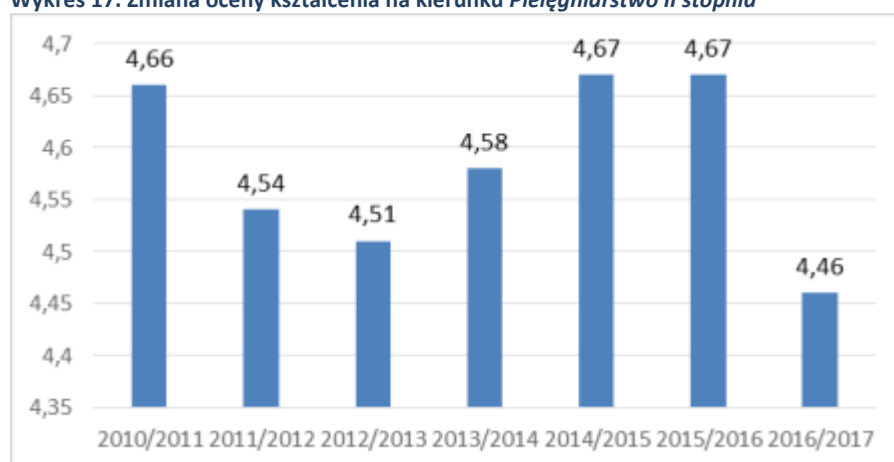
Pielęgniarstwo II stopnia

Proces kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo II stopnia* na poziomie ogólnym został dość przeciętnie. Średnia ocena **4,46** sytuuje ten kierunek na dwudziestym pierwszym miejscu w rankingu kierunków realizowanych na UM (Wykres 6). Frekwencja studentów *Pielęgniarstwa II stopnia* w badaniu wyniosła jedynie **7%** (Patrz Tabela 4). Na 15123 wygenerowanych ankiet jedynie 1010 zostało wypełnionych przez studentów *Pielęgniarstwa II stopnia*. W roku akademickim 2015/2016 frekwencja wyniosła ona 8%.

Kierunek *Pielęgniarstwo II stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 15% ocen może być uznane za wiarygodne.

Oceny z poszczególnych edycji badania zawiera Wykres 17.

Wykres 17. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo II stopnia*

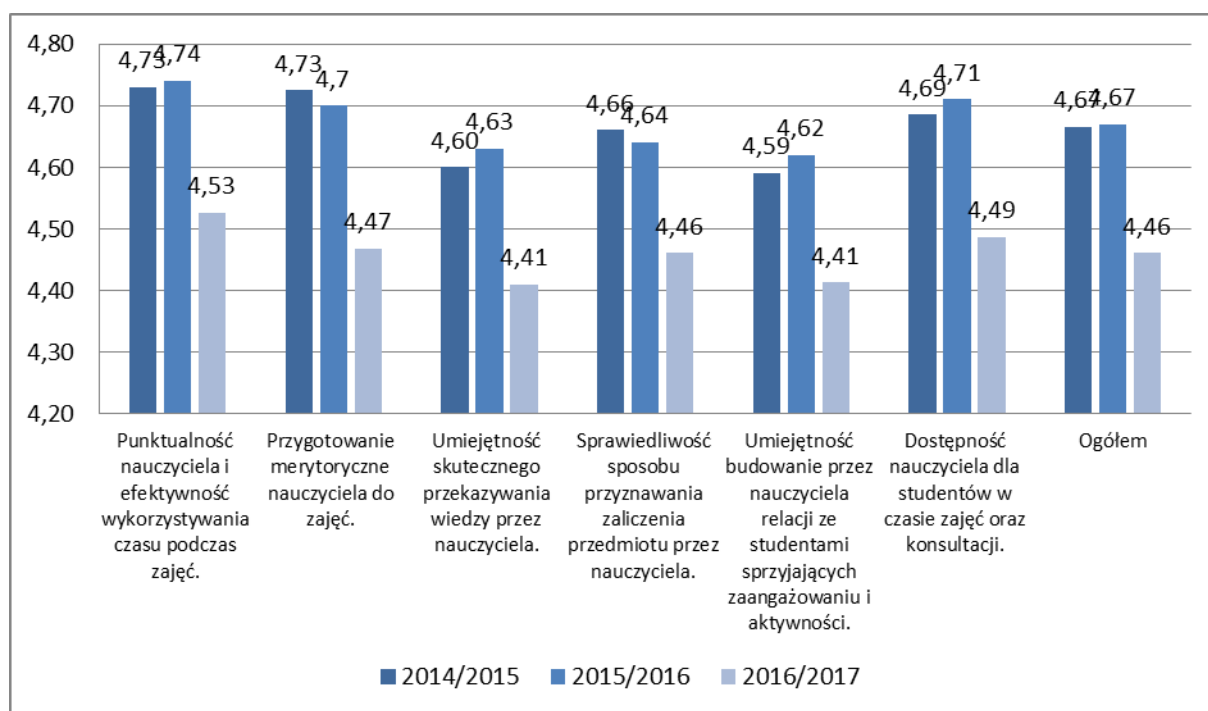

Analiza ocen uwzględnionych w badaniu wykazuje sytuację analogiczną między I a II stopniem studiów na kierunku *Pielęgniarstwo*. Najniżej ocenione zostały dwa aspekty, takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela (4,41)** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,41)**. W granicach średniej ogólnej oceniono aspekt związany ze **sposobem przyznawania zaliczenia przedmiotu przez nauczyciela (4,46)**.

Najwyżej ocenionym aspektem kształcenia była, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć (4,53)**.

Powyżej średniej ogólnej oceniono aspekty, takie jak: **dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć i konsultacji (4,49)** oraz **przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć (4,47)**.

Ocenę poszczególnych aspektów kształcenia zawarto na Wykresie 18.

Wykres 18. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo II stopnia*.

Mimo ogólnej dobrej oceny kształcenia analiza komentarzy umieszczanych w ankietach dostarcza informacji, jak można zadbać o jego jeszcze wyższą jakość. Wskazano w nich zarówno argumenty będące uzasadnieniem negatywnych ocen, jak i pozytywne, które mogą posłużyć, jako przykład dobrych praktyk dla innych nauczycieli, gdyż wskazano w nich czynniki, które w najwyższym stopniu wpływają na efektywność przyswajania wiedzy i umiejętności przez studentów.

Negatywne komentarze dotyczyły przede wszystkim umiejętności skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczycieli. Często zdarzały się sytuacje, gdy nauczyciel przekazywał wiedzę w sposób nieuporządkowany, używał błędnej terminologii lub po prostu mówił zbyt cicho i niezrozumiale. Jeden ze studentów pisze: „*zajęcia niestety prowadzone w sposób chaotyczny, przeskakiwanie treści i materiału zajęć*”.

Studenci negatywnie oceniają także prowadzących, którzy nie poświęcają im dostatecznie dużo czasu w czasie zajęć, a w niektórych przypadkach pozostawiają studentów pod nadzorem osób pracujących na oddziale. Są to pojedyncze przypadki jednak należy dążyć do eliminacji takich zjawisk gdyż skutkują one brakiem realizacji zakładanych efektów kształcenia. Jeden ze studentów pisze: „*Zajęcia z [osoba prowadząca] nie odbywały się. Ewentualnie odsyłał nas do pielęgniarek by się nami zajęły*”.

Problemem było także nie podawanie jasno określonych kryteriów zaliczenia przedmiotu. Studenci zwracają również uwagę na wielokrotne przekładanie zaliczeń, trudności organizacyjne a także rozmiijanie się treści, wymaganych na zaliczeniu, z sylabusem przedmiotu. Jeden ze studentów pisze: „*kryteria oceny przestrzegał natomiast nie dał żadnych zagadnień do których studenci mieliby się przygotować na zaliczenie oraz dał pytania NIEZGODNE Z SYLABUSEM pytania dotyczyły chirurgii OGÓLNEJ A NIE ONKOLOGICZNEJ*”.

Pojawiają się również negatywne opinie odnośnie budowania relacji ze studentami, które sprzyjają zaangażowaniu oraz lepszemu przyswajaniu wiedzy z przedmiotu. Studenci zgłaszają

zastrzeżenia, co do traktowania przez prowadzących zajęcia, którzy w niektórych przypadkach stwarzają stresującą atmosferę, co nie sprzyja efektywnej nauce.

Nieefektywną metodą nauczania było, według opinii studentów, odczytywanie prezentacji. Taki sposób prowadzenia zajęć skutkował monotonią oraz brakiem zaangażowania studentów.

Zdarzają się także pojedyncze przypadki, w których przyczyną niezadowolonych są nieobecności bądź spóźnienia nauczycieli. Aspekt ten w ankiecie został oceniony wysoko, więc nie ma przesłanek do niepokoju.

Pozytywne komentarze studentów zawierają w sobie pochwałę dla wysokiej wiedzy nauczycieli oraz umiejętności efektywnego jej przekazywania. Doceniano prowadzących, którzy umieją zainteresować studentów wykładanym przedmiotem oraz wyjaśniają wszelkie niejasności w sposób przystępny i obrazowy. Doceniano także aktywizowanie i rozwijanie pracy w grupie, dzięki czemu wzmacniają się więzi między studentami oraz działają oni w sytuacjach stresowych o wiele sprawniej.

Wnioski i rekomendacje

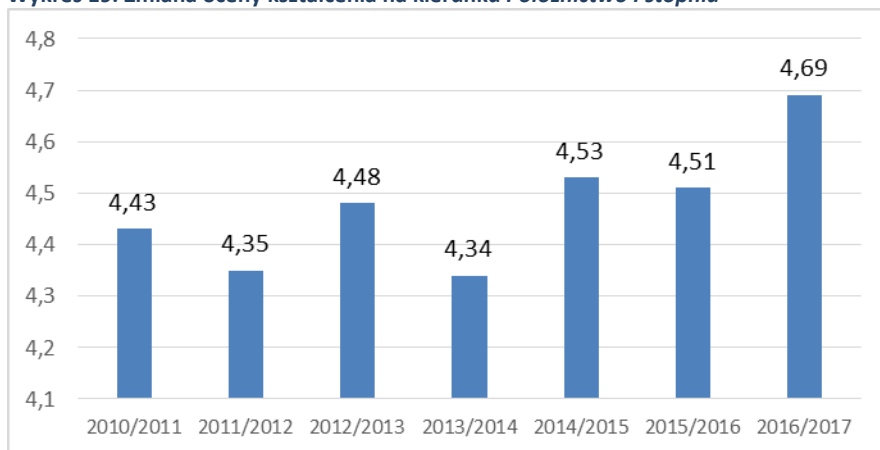
- ⇒ Kierunek *Pielęgniarstwo II stopnia* oceniono przeciętnie. Ocena ogólna kształcenia wyniosła **4,46** i była najniższa spośród dotychczasowych edycji.
- ⇒ Najniżej ocenionymi aspektami kształcenia są: **umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczycieli** oraz **umiejętność budowania odpowiednich relacji sprzyjających zaangażowaniu studentów**.
- ⇒ Należy eliminować zdarzające się problemy podczas weryfikacji efektów kształcenia, polegające na niejasności kryteriów i wymagań stawianych studentom podczas przyznawania zaliczeń.
- ⇒ Należy eliminować przypadki zostawiania studentów pod opieką osób pracujących w tym czasie na oddziale.
- ⇒ Należy stosować metody dydaktyczne przyczyniające się do budowania odpowiednich relacji między nauczycielem a studentami.

Położnictwo I stopnia

W roku akademickim 2016/2017 proces dydaktyczny na kierunku *Położnictwo I stopnia* oceniono dość wysoko. Średnia ogólna wyniosła **4,69** na pięciostopniowej skali i była najwyższa spośród dotychczasowych edycji badania. Pod względem ogólnej oceny jakości kształcenia jest to kierunek studiów, który uplasował się na trzynastym miejscu spośród wszystkich prowadzonych na UM w Lublinie (Wykres 6). Frekwencja studentów *Położnictwa I stopnia* w badaniu wyniosła 29%. W roku akademickim 2015/2016 wynosiła ona 20%.

Kierunek *Położnictwo I stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 38% ocen może być uznane za wiarygodne.

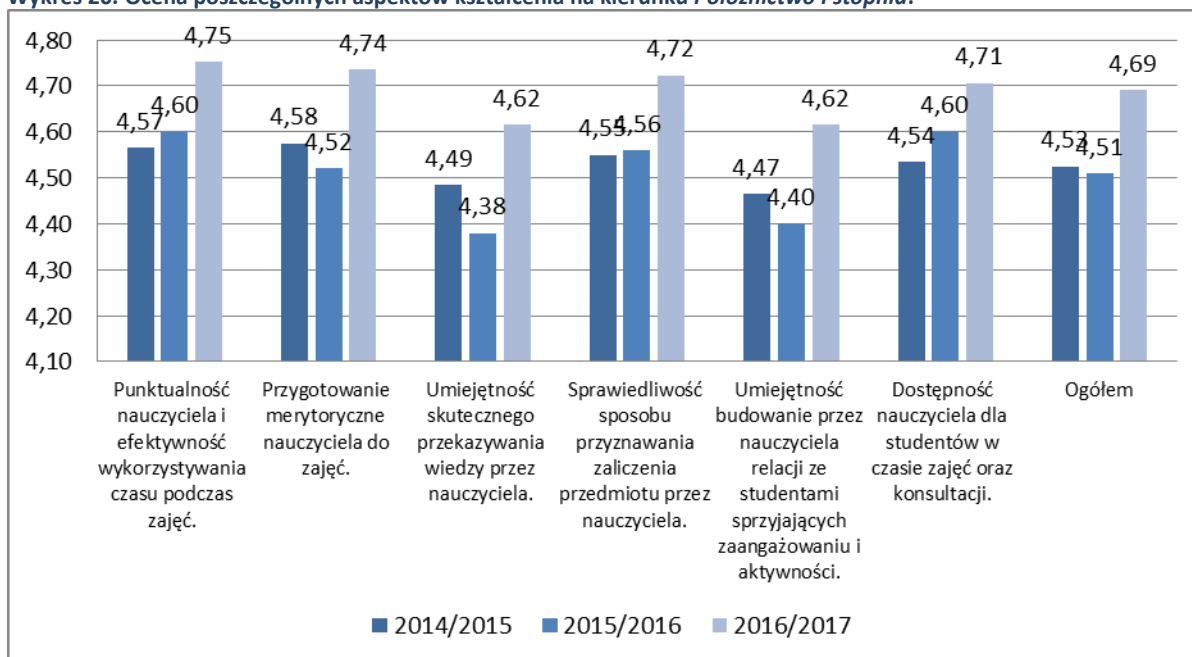
Ocenę kształcenia w poszczególnych latach zawarto na Wykresie 19.

Wykres 19. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Położnictwo I stopnia*

Analogicznie do innych kierunków prowadzonych na UM najniżej oceniono aspekty takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy (4,62)** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami (4,62)**. Należałoby, zatem przeanalizować stosowane metody dydaktyczne w celu ustalenia przyczyny takiego stanu rzeczy i dopasować je do oczekiwań studentów.

Natomiast najwyżej oceniano aspekty związane z **punktualnością i efektywnością wykorzystywania czasu (4,75)** oraz **przygotowaniem merytorycznym nauczyciela do zajęć (4,74)**. Powyżej średniej ogólnej oceniono: **dostępność nauczyciela dla studentów podczas zajęć (4,71)** i **konsultacji oraz sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia (4,72)**.

Ocenę poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Położnictwo I stopnia* zawiera Wykres 20.

Wykres 20. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Położnictwo I stopnia*.

Dzięki pogłębionej analizie komentarzy umieszczanych przez studentów w ankiecie, które stanowią uzasadnienie wystawianych ocen możliwe jest przybliżenie przyczyn zdarzającego się w niektórych przypadkach niezadowolenia.

Wskazano również na rozbieżności wykładanych treści z tematyką zajęć. Studenci zwracają uwagę na odbieganie od tematu zajęć, dygresje, rozmijanie się z programem zajęć oraz podawanie treści, które nie zgadzają się z literaturą przedmiotu. Jeden ze studentów pisze: *„Osoba prowadząca w trakcie zajęć odbiegała bardzo od tematu co zajmowało większość czasu, utrudniało to efektywne przyjmowanie wiedzy przez studentów”*.

Pojawiają się również negatywne opinie odnośnie budowania relacji ze studentami, które sprzyjają zaangażowaniu oraz lepszemu przyswajaniu wiedzy z przedmiotu. Studenci zgłaszają zastrzeżenia, co do traktowania przez prowadzących zajęcia, którzy w niektórych przypadkach stwarzają stresującą atmosferę, co nie sprzyja efektywnej nauce. Wątpliwości budziły także sytuacje, kiedy dla studentów niejasne były kryteria, które były stosowane podczas przyznawania ocen oraz kiedy zajęcia ograniczały się do stawiania wymagań oraz sprawdzania wiedzy, bez wyjaśniania i tłumaczenia zagadnień. Jeden ze studentów pisze: *„Wyśmiewanie studenta, stawianie ocen niedostatecznych bez umotywowania swojego stanowiska i bez nakierowania studenta na to, co ma poprawić w swojej pracy zaliczeniowej”*.

Wiele negatywnych komentarzy odnosi się również do kwestii niesprawiedliwego sposobu przyznawania zaliczenia z przedmiotu oraz niejasnych kryteriów zaliczeń. Stosunkowo często zdarzają się przypadki, gdy studenci mają wrażenie, że ocena zależy od subiektywnych odczuć prowadzących (np. premiowania ulubionych studentów).

Zdarzają się także pojedyncze przypadki, w których przyczyną niezadowolonych są nieobecności bądź spóźnienia nauczycieli. Aspekt ten w ankiecie został oceniony wysoko, więc nie ma przesłanek do niepokoju.

Pozytywne komentarze uzasadniające wysoką ocenę prowadzących zajęcia związane były przede wszystkim z aspektem umiejętności skutecznego przekazywania wiedzy. Doceniane jest stosowanie różnych metod dydaktycznych i oparcie przekazywania treści na praktycznych przykładach.

Doceniano też wprowadzanie pozytywnej atmosfery sprzyjającej zaangażowaniu i aktywności studentów na zajęciach. Z pozytywnym odbiorem spotykali się prowadzący zaangażowani w prowadzenie zajęć, chętni do pracy ze studentami oraz wzbudzający pasję do wykonywania zawodu. Przykładami dobrych praktyk mogą być komentarze, takie jak: *„[osoba prowadząca] jest bardzo ciepłą osobą o wysokiej kulturze osobistej, chętna do nawiązania relacji z grupą, okazująca szacunek studentkom, pacjentkom, personelowi. Atmosfera jaką wprowadzała sprzyjała nauce pracy na oddziale. [osoba prowadząca] angażowała nas w wiele czynności wykonywanych przy pacjentkach, zawsze nam towarzyszyła, pozwalając jednocześnie na dużą samodzielność. Podczas tych praktyk nauczyłam się bardzo wiele”*.

Dużym plusem dla studentów były także dokładnie i estetycznie przygotowane pomoce dydaktyczne dostarczane przez nauczycieli.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ W roku akademickim 2016/2017 proces dydaktyczny na kierunku *Położnictwo I stopnia* oceniono dość wysoko. Średnia ogólna wyniosła 4,69 na pięciostopniowej skali i była to ocena najwyższa spośród dotychczasowych edycji badania. Pod względem ogólnej oceny jakości kształcenia jest to kierunek studiów, który uplasował się na 13 miejscu spośród wszystkich prowadzonych na UM w Lublinie.

- ⇒ Dążąc do doskonalenia jakości kształcenia na kierunku należy w pierwszej kolejności zadbać o takie aspekty kształcenia jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.
- ⇒ Należy unikać także odbiegania od tematu zajęć oraz podawania informacji nieaktualnych bądź niezgodnych z treściami dostępnymi w podręcznikach.
- ⇒ Należy stosować metody dydaktyczne przyczyniające się do budowania odpowiednich relacji między nauczycielem a studentami.
- ⇒ Należy przestrzegać i informować studentów o formie zaliczenia przedmiotu.
- ⇒ Należy zadbać o odpowiednie przygotowanie merytoryczne nauczycieli akademickich.

Położnictwo II stopnia

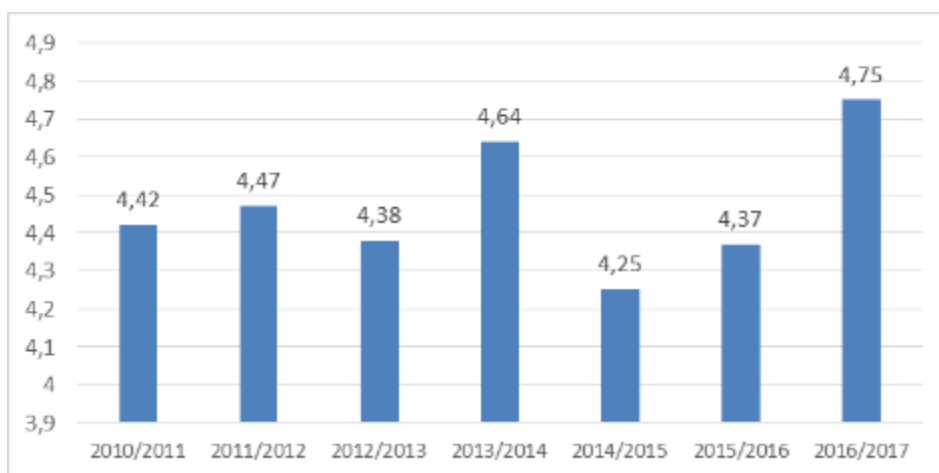
Proces dydaktyczny na kierunku *Położnictwo II stopnia* oceniono wysoko. Uzyskał on ocenę **4,75** i w porównaniu z poprzednią edycją badania odnotowano znaczny wzrost (o 0,38 punktu w pięciostopniowej skali). Pod względem ogólnej oceny jakości kształcenia jest to kierunek studiów, który uplasował się na ósmym miejscu spośród wszystkich prowadzonych na UM w Lublinie (Wykres 6).

Frekwencja studentów *Położnictwa II stopnia* w badaniu wyniosła jedynie 6,5% (Patrz Tabela 4). Na 4975 wygenerowanych ankiet jedynie 325 zostało wypełnionych przez studentów Pielęgniarstwa II stopnia.

Kierunek *Położnictwo II stopnia* osiągnął dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 6% ocen może być uznane za wiarygodne.

Wyniki poszczególnych edycji badania zawiera Wykres 21.

Wykres 21. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Położnictwo II stopnia*.

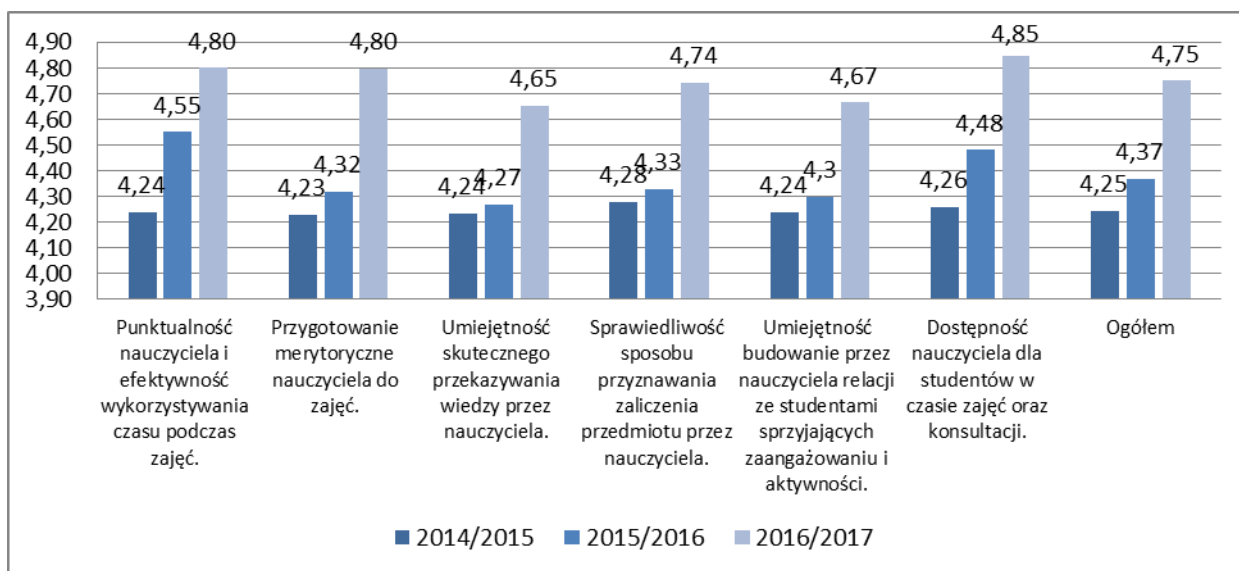
Analizując aspekty kształcenia na kierunku *Położnictwo II stopnia* można zauważyć sytuację analogiczną do innych kierunków. Najniżej oceniono aspekty związane z **umiejętnością skutecznego przekazywania wiedzy (4,65)** oraz **umiejętnością budowania przez nauczyciela relacji sprzyjających**

zaangażowaniu i aktywności (4,67). Niewiele wyżej oceniono aspekt związany ze **sprawiedliwością sposobu przyznawania zaliczenia z przedmiotu (4,74).**

Najwyżej oceniono, podobnie jak na innych kierunkach, wskaźnik związany z **dostępnością nauczyciela dla studentów podczas zajęć i konsultacji (4,85).** Powyżej średniej oceniono także aspekty związane **punktualnością nauczyciela efektywnością wykorzystania czasu podczas zajęć (4,80)** oraz **przygotowaniem merytorycznym nauczyciela do zajęć (4,80).**

Ocenę poszczególnych aspektów kształcenia zawarto na Wykresie 22.

Wykres 22. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku Położnictwo II stopnia.

Analiza komentarzy studentów pozwala przybliżyć przyczyny pojawiającego się czasami niezadowolenia studentów z niektórych aspektów kształcenia.

Głównym czynnikiem powodującym niezadowolenie studentów był aspekt sposobu przyznawania zaliczenia z przedmiotu. Problemem w kilku przypadkach jest nieprzestrzeganie kryteriów oceny lub całkowite nieustalenie ich uprzednio ze studentami.

W jednym przypadku wskazano na brak umiejętności przekazywania wiedzy przez nauczyciela. Wskazano, że: *jest super człowiekiem, kobietą, bardzo miłą i pomocną...ale niestety nie potrafi przekazywać wiedzy. Po statystyce nikt nic nie umie [...] pędzi z tłumaczeniem jak koń w galopie i tłumaczy bardzo niezrozumiale, nie wiedzieliśmy co do czego, po co, na co. Ale jeszcze raz powtórzę że mimo tego to cudowna ciepła osoba i zajęcia z tego powodu były przyjemne*”.

W przypadku przedmiotu *Intensywny nadzór położniczy* wskazano na powtarzanie treści z pierwszego stopnia kształcenia.

Większość komentarzy stanowią jednak pochwały nauczycieli za ich wiedzę i umiejętności dydaktyczne. Doceniane jest stosowanie rozmaitych metod dydaktycznych i oparcie przekazywania treści na praktycznych przykładach. Przykładami dobrych praktyk mogą być komentarze, takie jak: *„wykładowca podczas prowadzenia wykładów dodawał wiele ciekawostek, które wzbudzały w nas ciekawość co skutkowało szukaniem dodatkowych informacji”*.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Jakość kształcenia na kierunku *Położnictwo II stopnia* została oceniona wysoko. W roku akademickim 2016/2017 proces dydaktyczny oceniono na **4,75** na pięciostopniowej skali. Frekwencja studentów Położnictwa II stopnia w badaniu wyniosła jedynie 6,5%.
- ⇒ Najniżej oceniono aspekty związane z **umiejętnością skutecznego przekazywania wiedzy** oraz **umiejętnością budowania przez nauczyciela relacji sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.
- ⇒ Należy zadbać o sprawiedliwość przyznawania zaliczenia z przedmiotu oraz odpowiednie informowanie studentów o warunkach i terminach zaliczenia.
- ⇒ W przypadku przedmiotu *Intensywny nadzór położniczy* wskazano na powtarzanie treści z pierwszego stopnia kształcenia.

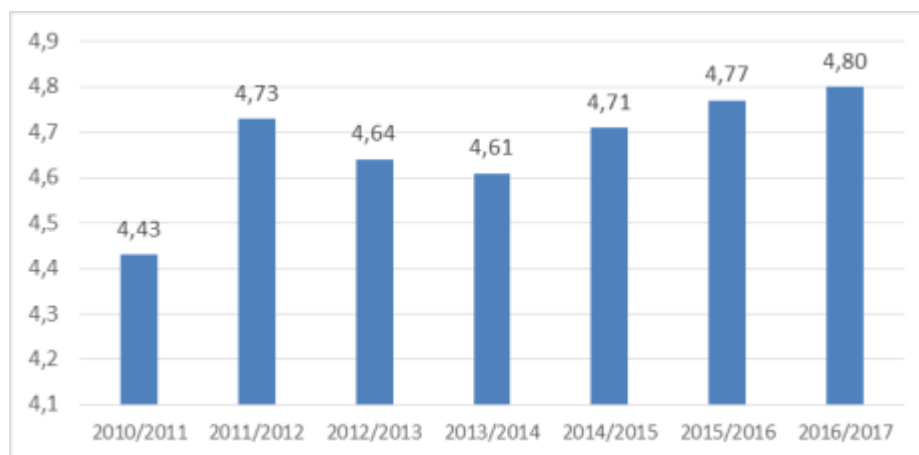
Ratownictwo Medyczne

Kierunek *Ratownictwo medyczne* w roku akademickim 2016/2017 został oceniony przez studentów wysoko. Ocena **4,80** jest wyższa od poprzedniej edycji badania o 0,03 punktu i sytuuje go na trzeciej pozycji w porównaniu z pozostałymi kierunkami realizowanymi na UM w Lublinie (Wykres 6). Frekwencja studentów *Ratownictwa medycznego* w badaniu wyniosła 24% (Patrz Tabela 4) i była nieznacznie niższa (o około 1,5%) niż w poprzedniej edycji badania.

Kierunek *Ratownictwo medyczne* osiągnął dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 43% ocen może być uznane za wiarygodne.

Oceny w poszczególnych latach akademickich przedstawia Wykres 23.

Wykres 23. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Ratownictwo medyczne*

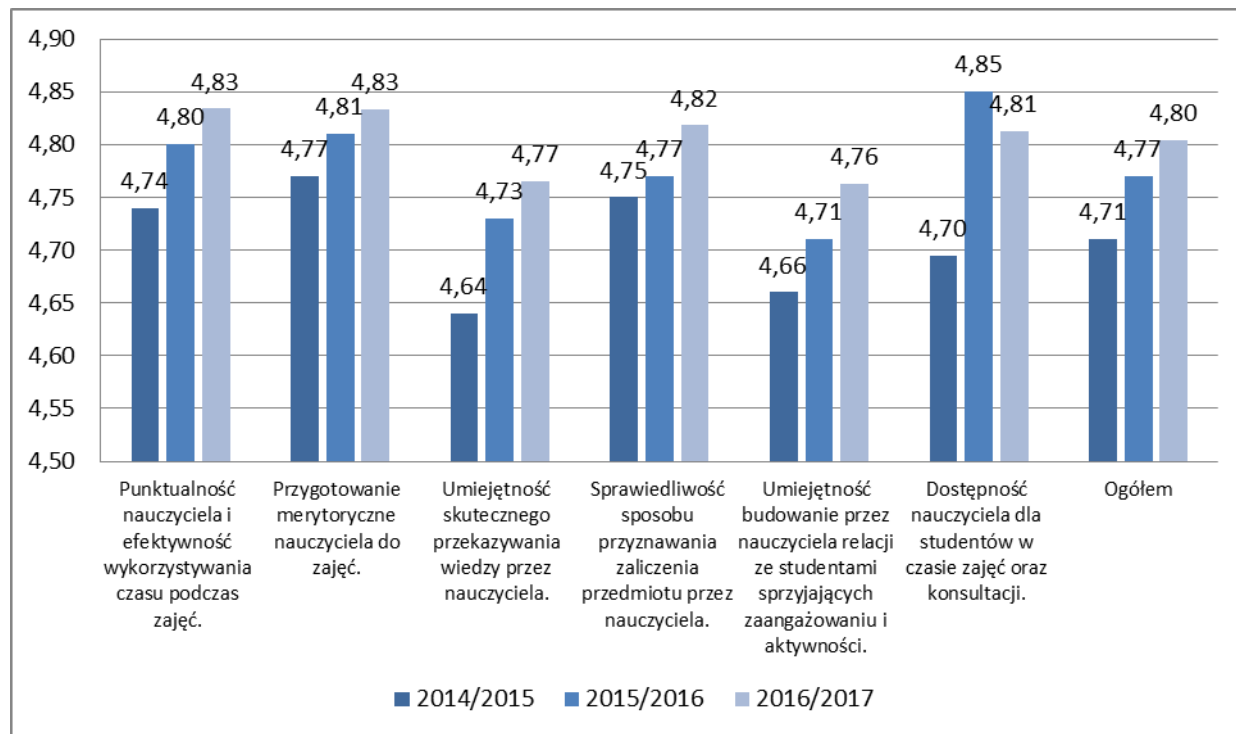

Biorąc pod uwagę szczegółowe aspekty kształcenia na kierunku, odnotowano, że podobnie jak na pozostałych kierunkach, dwa z nich zostały ocenione poniżej średniej ogólnej. Były to: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela (4,77)** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,76)**.

Wysoko w roku 2016/2017 oceniono aspekty takie jak: **przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć (4,83)** oraz **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystania czasu podczas zajęć (4,83)**.

Wykres 24 zawiera oceny wszystkich objętych badaniem aspektów kształcenia.

Wykres 24. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Ratownictwo medyczne*.

Analiza komentarzy umieszczanych przez studentów w ankiecie umożliwia lepsze zrozumienie oczekiwań studentów wobec procesu dydaktycznego.

W negatywnych komentarzach studenci zwracają uwagę na aspekt sprawiedliwości przyznawania zaliczenia przedmiotu przez nauczyciela. Występują przypadki gdy pojawiają się nieścisłości w zasadach zaliczenia przedmiotu, nauczyciel nie egzekwuje całościowego zakresu wiedzy z przedmiotu bądź studenci czują się nierówno traktowani przez nauczyciela. Przykładem mogą być komentarze, takie jak: *„Przekazany podczas zajęć materiał nie był egzekwowany w całości podczas kolokwium. Sprawdzany był zaledwie ułamek tej wiedzy, tylko podstawowe informacje. Wiedza studentów potrzebna do zaliczenia tego przedmiotu powinna być większa”*.

Wyrażane jest także niezadowolenie z zaangażowania nauczycieli w proces dydaktyczny. W pojedynczych przypadkach zwracana jest uwaga, że zajęcia odbywają się niezgodnie z sylabusem przedmiotu, a nauczyciele niechętnie dzielą się wiedzą i nie przejawiają zainteresowania przedmiotem. Z negatywnym odbiorem spotykają się także prowadzący, których wiedza merytoryczna nie wykracza poza wąski zakres materiału.

Pojawiają się również negatywne opinie odnośnie budowania relacji ze studentami, które sprzyjają zaangażowaniu oraz przyswajaniu wiedzy z przedmiotu. W pojedynczych przypadkach odnotowano niekulturalne zachowanie nauczycieli w stosunku do studentek i faworyzowanie mężczyzn na kierunku.

W paru przypadkach zwracano uwagę na niedostosowanie treści przedmiotowych do specyfiki zawodu ratownika medycznego.

Zdarzają się także pojedyncze przypadki, w których przyczyną niezadowolenia są nieobecności bądź spóźnienia nauczycieli. Aspekt ten w ankiecie został oceniony wysoko, więc nie ma przesłanek do niepokoju.

Pozytywne komentarze uzasadniające wysoką ocenę prowadzących zajęcia związane były przede wszystkim z poziomem merytorycznym i skutecznym przekazywaniem wiedzy. Doceniano nauczycieli prezentujących dużą wiedzę i doświadczenie w danej dziedzinie oraz potrafiący obrazowo i w oparciu na przykładach przekazać niezbędne informacje.

Wnioski i Rekomendacje

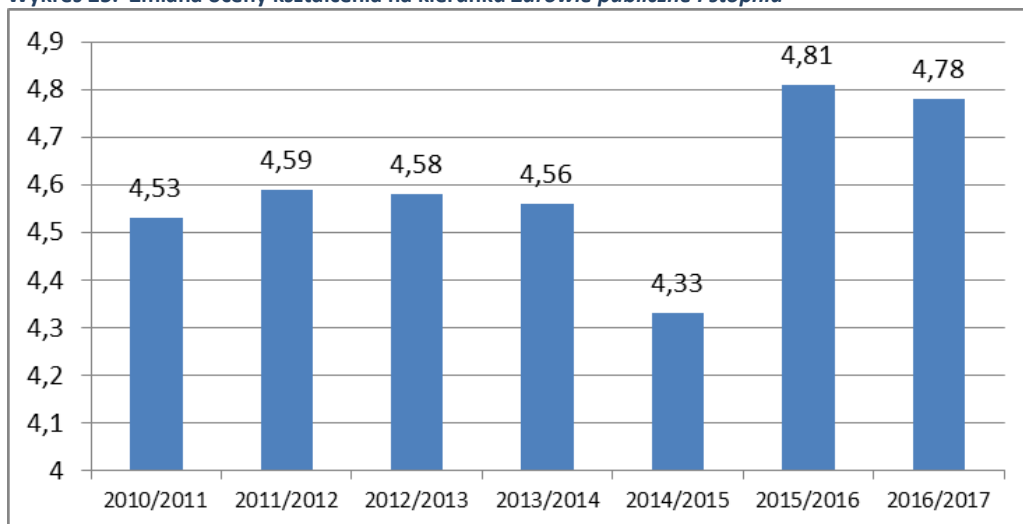
- ⇒ Kierunek *Ratownictwo medyczne* oceniono wysoko. Obecna ocena wynosi **4,80** i jest najwyższą oceną spośród dotychczasowych edycji badania. Ocena ta sytuuje kierunek na trzeciej pozycji w porównaniu z pozostałymi kierunkami realizowanymi na UM w Lublinie
- ⇒ Chcąc doskonalić proces kształcenia należy zacząć od takich aspektów jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**. Aspekty te są jednak ocenione bardzo wysoko.
- ⇒ Należy eliminować zdarzające się przypadki nieefektywnego wykorzystywania czasu podczas zajęć spowodowane brakiem zaangażowania lub nieobecnościami nauczycieli podczas zajęć.
- ⇒ Szczególnie ważne, w opinii studentów, jest także informowanie studentów o formie zaliczenia przedmiotu i egzekwowanie wiedzy zgodnie z wcześniej ustalonymi standardami.
- ⇒ W paru przypadkach zwracano uwagę na niedostosowanie treści przedmiotowych do specyfiki zawodu ratownika medycznego.

Zdrowie Publiczne I stopnia

Proces dydaktyczny na kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia* w roku akademickim 2016/2017 został oceniony wysoko. Średnia ogólna kształcenia wynosząca **4,78** jest nieznacznie niższa (o 0,03 punktu) niż w roku 2015/2016. Kierunek znalazł się na czwartym miejscu wśród wszystkich objętych badaniem kierunków UM w Lublinie (Wykres 6). Frekwencja studentów *Zdrowia publicznego I stopnia* w badaniu wyniosła około 25% (Patrz Tabela 4).

Kierunek *Zdrowie publiczne I stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że jedynie 40% ocen może być uznane za wiarygodne.

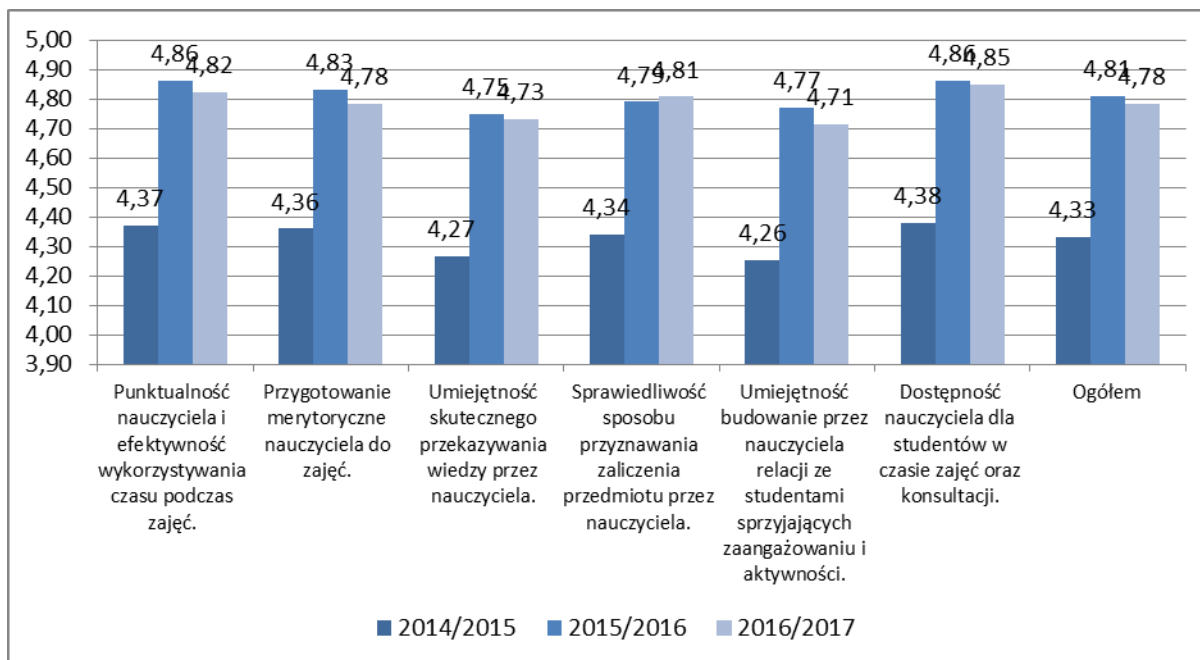
Zestawienie ocen z poszczególnych lat zawarto na Wykresie 25.

Wykres 25. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia*

Podobnie jak w przypadku pozostałych kierunków prowadzonych na UM w Lublinie najniżej ocenione zostały dwa aspekty, takie jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela (4,73)** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,71)**.

Najwyżej oceniono aspekty, takie jak: **dostępność nauczyciela podczas zajęć i konsultacji (4,85)** oraz **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystania czasu podczas zajęć (4,82)**.

Ocenę poszczególnych aspektów kształcenia zawarto na Wykresie 26.

Wykres 26. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia*.

Nie stwierdzono komentarzy mogących stanowić podstawę do rekomendacji na temat poprawy jakości kształcenia na kierunku.

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Kierunek *Zdrowie publiczne I stopnia* został oceniony bardzo wysoko. Satisfakcja z ogólnej jakości kształcenia kształtowała się na poziomie **4,78**. Frekwencja studentów w badaniu wyniosła około 25%
- ⇒ Chcąc doskonalić proces kształcenia należy zacząć od takich aspektów jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**. Wskaźniki te jednak znajdują się na bardzo wysokim poziomie co świadczy o dobrych praktykach prezentowanych przez nauczycieli akademickich.

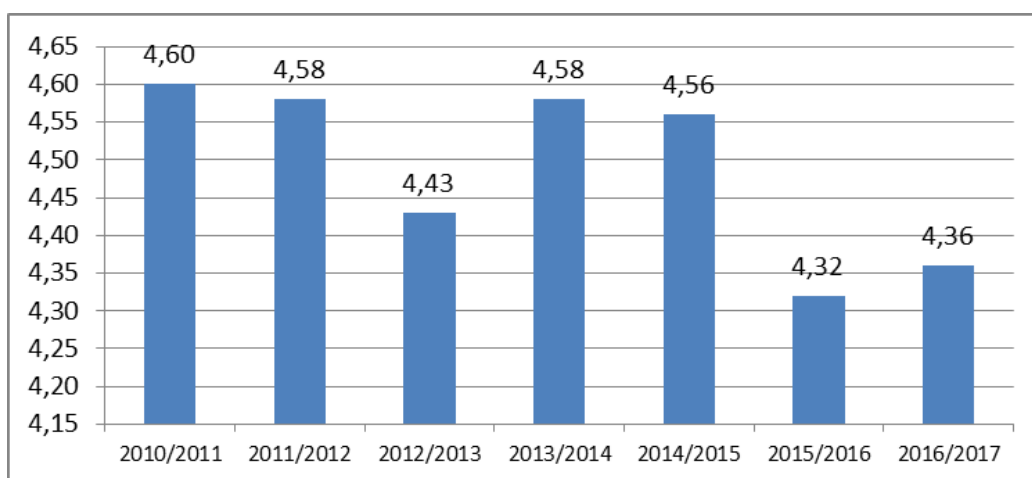
Zdrowie Publiczne II stopnia

W roku akademickim 2016/2017 kierunek studiów *Zdrowie publiczne II stopnia* został oceniony pozytywnie, lecz w stosunku do studiów I stopnia jest to ocena znacznie niższa. Stopień kształcenia na studiach II stopnia uzyskał ocenę ogólną **4,36** co jest wynikiem o 0,42 punktu niższym niż ocena kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia*. *Zdrowie publiczne II stopnia* zajmuje przedostatnie miejsce wśród wszystkich objętych badaniem kierunków UM w Lublinie (Wykres 6). **Do wyników badania podchodzić jednak trzeba z dużą ostrożnością, gdyż udział studentów Zdrowia publicznego II stopnia w badaniu był bardzo niski. Frekwencja wyniosła zaledwie 7,5%.** Na 3243 wygenerowanych ankiet jedynie 243 zostało wypełnionych przez studentów Zdrowia publicznego II stopnia.

Mimo to kierunek *Zdrowie publiczne II stopnia* osiągnął dobry poziom wiarygodności badania (Tabela 5). Jednak analizując oceny poszczególnych nauczycieli można zauważyć, że nie odnotowano ocen, które można uznać za wiarygodne.

Zmianę oceny kształcenia na kierunku przedstawia Wykres 27.

Wykres 27. Zmiana oceny kształcenia na kierunku *Zdrowie publiczne II stopnia*.

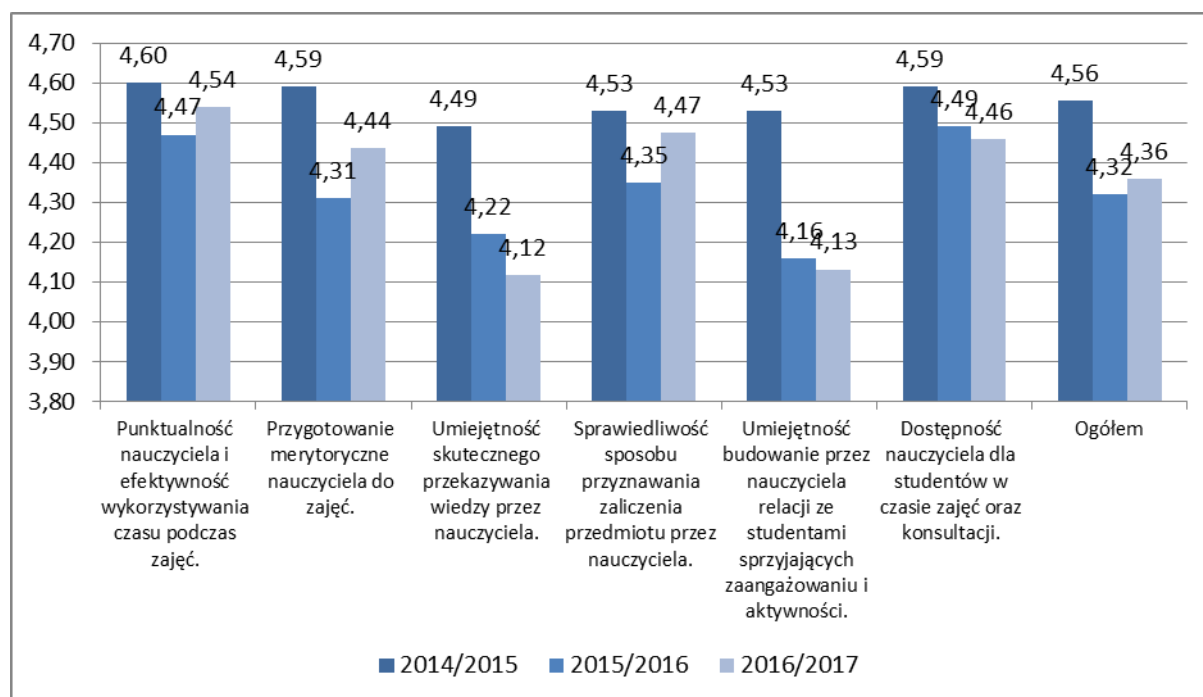

Biorąc pod uwagę szczegółowe aspekty kształcenia na kierunku *Zdrowie publiczne II stopnia* można zauważyć analogię do pozostałych kierunków prowadzonych na UM w Lublinie. Bardzo nisko oceniono **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela (4,12)** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności (4,13)**.

Pozostałe aspekty zostały ocenione powyżej średniej ogólnej. Najwyżej ocenionymi aspektami kształcenia były: **punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć (4,54)** oraz **sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia (4,47)**.

Wykres 28 zawiera oceny wszystkich objętych badaniem aspektów kształcenia.

Wykres 28. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku *Zdrowie Publiczne II stopnia*.

Ważnych informacji dostarcza analiza komentarzy studentów umieszczanych w celu uzasadnienia przyznanej nauczycielowi oceny. Na ich podstawie można przybliżyć przyczyny zdarzającego się niższego zadowolenia z niektórych aspektów kształcenia.

Czynnikiem wywołującym niezadowolenie studentów jest forma przeprowadzania zajęć. Nieefektywną formą jest przede wszystkim wykorzystywanie metod „podających”, w tym odczytywania prezentacji. Skutkuje to monotonią i nie sprzyja zaangażowaniu studentów w zajęcia. Zdarzają się także przypadki, gdy zajęcia są przeprowadzane w oparciu o materiały i prezentacje przygotowywane jedynie przez studentów. Jeden ze studentów pisze: „*Niestety nie można było ocenić wiedzy prowadzącej ponieważ wcale jej nie prezentowała. Rola nauczyciela akademickiego w tym przypadku [osoba prowadząca] ograniczyła się do otworzenia drzwi, przeczytania listy, wysłuchania prezentacji i zamknięcia drzwi*”.

Wskazywano także przypadki niewystarczającego przygotowania merytorycznego prowadzących do zajęć. Jak wskazują studenci zdarzają się przypadki, w których nauczyciel nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania ze strony studentów lub nie wyjaśnia podstawowych pojęć.

Zwracana jest także uwaga na brak efektywności wykorzystywania czasu zajęć. Zdarzały się pojedyncze przypadki spóźnień i nieobecności nauczyciela oraz skracanie czasu zajęć oraz zbyt szybkie tempo podawania informacji. Jeden ze studentów pisze: „*Ze względu na skracanie czasu*”.

wykładu, informacje były przekazywane ogólnikowo i bardzo szybko, przez co notowanie i przyswajanie wiedzy były zdecydowanie utrudnione”.

Pozytywne komentarze dotyczą przede wszystkim wysokiego poziomu merytorycznego zajęć oraz efektywnego przekazywania wiedzy. Pozytywnie odbierani są nauczyciele poświęcający czas studentom, także poza zajęciami oraz szybko odpowiadający na maile. Doceniana jest duża wiedza prowadzących, efektywne wykorzystanie czasu oraz przekazywanie wiedzy w sposób jasny i obrazowy. Przykładem dobrych praktyk może być komentarz: *„Bardzo profesjonalne przygotowanie, motywowanie do aktywności na zajęciach poprzez nagradzanie „plusami”, wiedza dostarczana w sposób uporządkowany i zrozumiały. Przedmiot, jak dla mnie, trudny, ale dzięki pracy [osoba prowadząca] i Jej zaangażowaniu wiele nauczyłam się i zapamiętałam”.*

Wnioski i rekomendacje

- ⇒ W roku akademickim 2016/2017 kierunek studiów *Zdrowie publiczne II* stopnia został oceniony pozytywnie. Ocena 4,36 sprawia, że kierunek ten zajmuje przedostatnie miejsce wśród wszystkich objętych badaniem kierunków UM w Lublinie.
- ⇒ Chcąc doskonalić proces kształcenia należy zacząć od takich aspektów jak: **umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela** oraz **umiejętność budowania przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności**.
- ⇒ Należy eliminować przypadki spóźnień i nieobecności nauczycieli na zajęcia.
- ⇒ Należy zadbać o odpowiedni poziom przygotowania merytorycznego nauczycieli do zajęć.
- ⇒ Należy ograniczyć przekazywanie wiedzy w oparciu o metody „podające”, w tym odczytywanie prezentacji. Negatywnie postrzegane jest także przeprowadzanie zajęć przez odczytywanie materiałów przygotowanych przez studentów bez zaangażowania nauczycieli w proces dydaktyczny.

Kwestionariusz ankiety

Ankieta oceny prowadzących zajęcia rok akademicki 2015/2016

Prosimy o wypełnienie ankiety dotyczącej jakości kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

Imię i nazwisko prowadzącego:.....

Przedmiot:.....

Jeśli przedmiot był prowadzony przez inną osobę, proszę wpisać w komentarzach imię i nazwisko osoby prowadzącej przedmiot.

Przy ocenie poszczególnych aspektów pracy nauczyciela proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, 5 – najwyższą.

1. Punktualność nauczyciela i efektywność wykorzystywania czasu podczas zajęć

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

2. Przygotowanie merytoryczne nauczyciela do zajęć

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

3. Umiejętność skutecznego przekazywania wiedzy przez nauczyciela

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

4. Sprawiedliwość sposobu przyznawania zaliczenia przedmiotu przez nauczyciela

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

5. Umiejętność budowanie przez nauczyciela relacji ze studentami sprzyjających zaangażowaniu i aktywności

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

6. Dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz

Aneks

Wykres 1. Zmiana skali procesu ankietyzacji od roku 2010/2011	6
Wykres 2. Zmiana odsetka wypełnionych ankiet w latach 2010-2017	6
Wykres 3. Ogólna ocena dydaktyki na UM w latach 2010-2017	11
Wykres 4. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na UM w Lublinie w roku 2016/2017	12
Wykres 5. Ogólna ocena kształcenia na Wydziałach UM w Lublinie	13
Wykres 6. Ocena kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku 2015/2016	14
Wykres 7. Ocena Wydziału Nauk o Zdrowiu ze względu na poszczególne aspekty kształcenia	15
Wykres 8. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Dietetyka I stopnia</i>	16
Wykres 9. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Dietetyka I stopnia</i>	17
Wykres 10. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Dietetyka II stopnia</i>	18
Wykres 11. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Fizjoterapia I stopnia</i>	19
Wykres 12. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Fizjoterapia I stopnia</i>	20
Wykres 13. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Fizjoterapia II stopnia</i>	22
Wykres 14. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Fizjoterapia II stopnia</i>	22
Wykres 15. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Pielęgniarstwo I stopnia</i>	23
Wykres 16. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Pielęgniarstwo I stopnia</i>	24
Wykres 17. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Pielęgniarstwo II stopnia</i>	26
Wykres 18. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Pielęgniarstwo II stopnia</i>	27
Wykres 19. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Położnictwo I stopnia</i>	29
Wykres 20. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Położnictwo I stopnia</i>	29
Wykres 21. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Położnictwo II stopnia</i>	31
Wykres 22. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Położnictwo II stopnia</i>	32
Wykres 23. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Ratownictwo medyczne</i>	33
Wykres 24. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Ratownictwo medyczne</i>	34
Wykres 25. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Zdrowie publiczne I stopnia</i>	36
Wykres 26. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Zdrowie publiczne I stopnia</i>	36
Wykres 27. Zmiana oceny kształcenia na kierunku <i>Zdrowie publiczne II stopnia</i>	37
Wykres 28. Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na kierunku <i>Zdrowie Publiczne II stopnia</i>	38
 Tabela 1. Frekwencja w ocenie zajęć dydaktycznych w latach 2010-2017	5
Tabela 2. Frekwencja studentów w badaniu ze względu na kierunek studiów i formę kształcenia	7
Tabela 3. Frekwencja w badaniu na poszczególnych kierunkach w latach 2014-2017	8
Tabela 4. Odsetek zajęć dydaktycznych ocenionych w roku akademickim 2016/2017	9
Tabela 5. Poziom wiarygodności w badaniu ze względu na poszczególne kierunki studiów w UM w Lublinie	10
Tabela 6. Ogólna ocena procesu kształcenia na UM w Lublinie w roku 2016/2017	11